

SLUŽBENI VJESNIK BISKUPIJE KRK 3/2020.

SADRŽAJ

DOKUMENTI.....	107
Poruka Pape Franje za VI. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu (1. rujna 2020.): » <i>Tu pedesetu godinu proglasite svetom! Zemljom proglasite oslobođanje svim njezinim stanovnicima. To neka vam bude jubilej</i> « (Lev 25,10).....	107
Poruka Pape Franje za Svjetski dan misija 2020. (18. listopada 2020.): » <i>Evo me, mene pošalji!</i> « (Iz 6, 8).....	111
Poruka Pape Franje za 4. Svjetski dan siromaha (15. studenoga 2020.): » <i>Pruži svoju ruku siromahu</i> « (usp. Sir 7, 32).....	113
Izjava komisije Hrvatske biskupske konferencije Iustitia et Pax: <i>Pandemija bolesti COVID-19 – ispit solidarnosti i bratstva</i>	117
Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2020./2021.: <i>Trpljenje iz ljubavi – sjeme novoga govora o kršćanskoj nadi</i>	119
Poruka predsjednika Vijeća HBK za život i obitelj uz Međunarodni dan starijih osoba (1. listopada 2020.)	121
Poruka mons. Ivica Petanjka prigodom Svjetskog dana misija (18. listopada 2020.)...	123
► Izvještaji: Priopćenje s izvanrednog zasjedanja sabora Hrvatske biskupske konferencije	125
Imenovanja biskupa mons. Dražena Kutleše i mons. Petra Palića na nove službe.....	125
Mons. Milan Stipić imenovan biskupom Križevačke eparhije	126
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	127
Jesenski plenarni svećenički sastanak (Krk, 7. listopada 2020.)	127
Biskupijsko hodočašće na Trsat (11. listopada 2020.)	127
Biskupijska proslava 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića (12. i 13. prosinca 2020.)	128
Tečajevi pripreve za brak.....	129
Katekumenat.....	129
Naši svećenički kandidati	130
IZ POVJERENSTAVA.....	131
► POVJERENSTVO ZA MLADE: Predviđene aktivnosti povjerenstva za mlade u pastoralnoj godini 2020 – 2021.	131
► POVJERENSTVO ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA: Najave predstojećih događanja	132
► APOSTOLAT ŽENA ZA DUHOVNO MAJČINSTVO: Duhovna obnova za djevojke i žene (Krk, 3. listopada 2020.).....	132
Godišnjica smrti sl. Božje Marice Stanković (Krk, 8. listopada 2020.)	132
IZ POSTULATURE SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA:	
Izložba »Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu«.....	133

IZ CARITASA BISKUPIJE KRK:

- ▶ Najave:
  - Susret svih donatora i organizatora projekta »Prijatelji s mora« 133
  - Akcija »Plamen za dvostruko dobro« 134
  - Sastanak voditelja župnih Caritasa 134
  - Projekt *72 sata bez kompromisa* na Krku 134
  - Akcija »Zajedno možemo više« 135
  - Najave za 2021. godinu 135
- ▶ Izvještaji:
  - Caritasov projekt »Prijatelji s mora« u sezoni 2020. 135
  - Caritasov projekt »Kuća za odmor« u Martinšćici u sezoni 2020. 136
  - Humanitarnom izložbom prikupljeno 5.100 kn za Fond Mahnića 136

DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI 137

- Kronika biskupa Ivica Petanjka 137
- Svećenici: Imenovanja i premještaji u Biskupiji Krk 139
- ▶ Obavijesti: Vjeronauk za odrasle 139
- ▶ Izvještaji:
  - Proslava svetkovine sv. Kvirina (Krk, 1.-4. lipnja 2020.) 140
  - Misa posvete ulja okupila svećenike i redovnike Krčke biskupije (Krk, 18.6.2020.) 141
  - Bogoslov Andrija Živković primio službu akolitata (Krk, 18. lipnja 2020.) 143
  - Mons. Ivica Petanjak predvodio misno slavlje Dana Družbe Presvetog Srca Isusova u Rijeci (Rijeka, 4. srpnja 2020.) 143
  - Biskup Petanjak i krčki bogoslovi u posjetu franjevcima pripravniciima za svečane zavjete (Cres, 4. kolovoza 2020.) 145
  - Ljetovanje krčkih bogoslova (Cres, 1. – 5. kolovoza 2020.) 145
  - Krčki biskup predvodio misno slavlje svetkovine Velike Gospe u Krčkoj katedrali (15. kolovoza 2020.) 146
  - Pogreb mons. Andrije Depikolozvana (Vrh, 26. kolovoza 2020.) 148
  - Mons. Ivica Petanjak sudjelovao na jubilarnom 25. hodočašću u Zrin (5. rujna 2020.) 149
  - Biskup Ivica Petanjak predvodio sprovodne obrede i misu zadušnicu za s. Mariju Leoniju Pobi (Punat, 17. rujna 2020.) 151

U GODINI 100. OBLJETNICE ROĐENJA ZA NEBO SLUGE BOŽJEGA BISKUPA

- ANTUNA MAHNIĆA 153
  - Obilježen srpanjski spomen Sluge Božjega (Krk, 14. srpnja 2020.) 153
  - Mons. Milan Stipić predvodio misno slavlje 170. rođendana Sluge Božjega (Krk, 14. rujna 2020.) 154

- IN MEMORIAM: mons. Andrija Depikolozvane (1936. – 2020.) 156

**PORUKA PAPE FRANJE ZA VI. SVJETSKI DAN MOLITVE
ZA SKRB O STVORENOM SVIJETU**

– 1. rujna 2020. –

**»TU PEDESETU GODINU PROGLASITE SVETOM!
ZEMLJOM PROGLASITE OSLOBAĐANJE SVIM NJEZINIM STANOVNICIMA.
TO NEKA VAM BUDE JUBILEJ« (Lev 25, 10)**

Draga braćo i sestre,

svake godine, a napose od objavljivanja enciklike *Laudato si'* (LS, 24. svibnja 2015.), kršćanska obitelj prvoga rujna slavi Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu kojim započinje Vrijeme stvorenoga koje završava 4. listopada, na spomendan sv. Franje Asiškog. U tome razdoblju kršćani diljem svijeta obnavljaju vjeru u Boga stvoritelja i ujedanju se na poseban način u molitvi i djelovanju radi očuvanja zajedničkog doma.

Veseli me što je tema koju je izabrala ekumenska obitelj za proslavu Vremena stvorenoga 2020. »Jubilej za Zemlju«, upravo u godini u kojoj se obilježava pedeseta obljetnica Dana Zemlje.

U Svetome pismu jubilej je sveto vrijeme prisjećanja, povratka, počinka, obnove i radosti.

1. Vrijeme prisjećanja

Pozvani smo prije svega spomenuti se da je krajnji cilj stvorenoga svijeta u Božjoj "vječnoj suboti". Putovanje je to koje ima svoje mjesto u vremenu, obuhvaćajući sedmodnevni tjedni ritam, ciklus od sedam godina i veliku Jubilarnu godinu koja dolazi na kraju sedam subotnjih godina.

Jubilej je ujedno vrijeme milosti za spomenuti se izvornog poziva stvorenog svijeta da postoji i razvija se kao zajednica ljubavi. Postojimo samo kroz odnose: s Bogom Stvoriteljem, s braćom i sestrama kao članovima zajedničke obitelji i sa svim Božjim stvorenjima koje nastanjuju naš zajednički dom. »Sve je povezano, i svi mi ljudi ujedinjani smo kao braća i sestre na divnom hodočašću, povezani ljubavlju koju Bog ima prema svakom svojem stvorenju i koja nas povezuje također međusobno, nježnom ljubavlju, s bratom Suncem, bratom Mjesecom, sestrom Rijekom i majkom Zemljom« (LS, 92).

Jubilej je, dakle, vrijeme prisjećanja u kojem čuvamo uspomenu našeg među-relacijskog postojanja. Moralno stalno imati na umu »da je sve međusobno povezano i da je istinska briga za same naše živote i naše odnose s prirodom neodvojiva od bratstva, pravednosti i vjernosti prema drugima« (LS, 70).

2. Vrijeme povratka

Jubilej je vrijeme povratka i kajanja. Prekinuli smo veze koje su nas ujedinjavale sa Stvoriteljem, s drugim ljudima i ostalim stvorenim svijetom. Moramo izliječiti te narušene odnose koji su neophodni za nas same i život u cjelini.

Jubilej je vrijeme povratka Bogu, našem ljubljenom stvoritelju. Nije moguće živjeti u skladu sa stvorenim svijetom ako nismo u miru sa Stvoriteljem, izvorom i ishodištem svih stvari. Kao što je primijetio papa Benedikt, »surova konzumacija stvorenoga počinje tamo gdje nema Boga, tamo gdje je materija postala puki materijal za nas, gdje smo mi sami krajnja mjera, gdje je sve jednostavno naše vlasništvo« (*Susret s klerom biskupije Bolzano-Bressanone*, 6. kolovoza 2008.).

Jubilej nas poziva da ponovno mislimo na druge, posebno siromašne i najranjivije. Pozvani smo iznova prigrliti Božji izvorni plan ljubavi o stvaranju kao zajedničku baštinu, gozbu koju dijelimo sa svom našom braćom i sestrama u duhu zajedničkoga življenja; ne u nepriličnom nadmetanju, nego u radosnom zajedništvu u kojem jedni druge podupiremo i štitimo. Jubilej je vrijeme za oslobađanje potlačenih i svih okovanih u verige različitih oblika modernog ropstva, uključujući trgovinu ljudima i dječji rad.

Moramo, nadalje, početi ponovno oslušivati samu zemlju, u Svetom pismu definiranu kao *adamah*, tlo od kojeg je uzet čovjek, Adam. Danas nas uzbuni nalik glas stvorenoga svijeta opominje da se vratimo na svoje ispravno mjesto u prirodno stvorenom redu, da se spomenemo da smo dio te međusobno povezane mreže života, a ne njezini gospodari. Raspad biološke raznolikosti, vrtoglavi porast klimatskih katastrofa, prevladavajući utjecaj trenutne pandemije na siromašne i ranjive: sve je to poziv na uzbunu pred neobuzdanom pohlepom i potrošnjom.

Osobito tijekom ovog Vremena stvorenoga, oslušujmo otkucaje stvorenoga svijeta. Naime, taj svijet je stvoren kako bi očitovao i obznanjivao Božju slavu, kako bi nam pomogao u njegovoj ljepoti otkriti Gospodara svega stvorenoga i vratiti mu se (usp. sv. Bonaventura, *In II Sent.*, I, 2, 2, q. 1, zaključak; *Brevil.*, II, 5.11). Zemlja od koje smo sazdani mjesto je, dakle, molitve i meditacije: »probudimo estetski i kontemplativni osjećaj koji nam je Bog dao« (*Querida Amazonia*, 56). Sposobnost divljenja i kontempliranja nešto je što posebno možemo naučiti od naše domorodačke braće i sestara, koji žive u skladu sa zemljom i njezinim raznolikim oblicima života.

3. Vrijeme počinka

Bog je, u svojoj mudrosti, odredio subotu kako bi se zemlja i njezini stanovnici mogli odmoriti i obnoviti. Današnji način života, međutim, tjera planet onkraj njegovih granica. Naša stalna potražnja za rastom i beskrajni ciklus proizvodnje i potrošnje iscrpljuju prirodni svijet. Šume nestaju, tlo erodira, polja propadaju, pustinje se šire, mora postaju sve kiseliya, a oluje jačaju. Stvorenje jeca!

Božji je narod tijekom Jubileja bio pozvan otpočiniti od svojih uobičajenih poslova kako bi omogućio zemlji da se oporavi i svijetu da se obnovi upravo zahvaljujući padu uobičajene potrošnje. Danas moramo pronaći pravedne i održive načine života koji mogu pružiti Zemlji počinak koji joj je potreban, načine koji pružaju dovoljno sredstava za život, a ne uništavaju ekosustave koji nas održavaju.

Na neki nas je način trenutna pandemija dovela do toga da smo ponovno otkrili jednostavniji i održiviji način života. Kriza nam je, u stanovitom smislu, dala priliku razviti nove načine života. Moglo se vidjeti kako se zemlja uspijeva oporaviti ako joj dopustimo da se odmori: zrak je postao čišći, vode bistrije, a životinjske su se vrste vratile na mnoga mjesta s kojih su prethodno nestala. Pandemija nas je dovela do raskrižja. Moramo iskoristiti ovaj presudni čas da okončamo svoje suvišne i destruktivne ciljeve i aktivnosti te njeguujemo vrijednosti, veze i aktivnosti koje daju život. Moramo preispitati svoje navike u korištenju energije, potrošnje, prijevoza i prehrane. Moramo ukloniti nebitne i štetne aspekte iz svojih gospodarstava i stvoriti plodonosne načine trgovanja, proizvodnje i prijevoza robe.

4. Vrijeme obnove

Jubilej je vrijeme vraćanja izvornog sklada stvaranja i liječenja ugroženih ljudskih odnosa.

Jubilej nas poziva ponovno uspostaviti pravedne društvene odnose, vraćajući svakom pojedincu njegovu slobodu i dobra te opraštajući dugove. Ne bismo zato smjeli zaboraviti povijest iskorištavanja Juga planeta kojim je stvoren ogroman ekološki dug, u prvom redu zbog otimačine dobara i prekomjernog korištenja zajedničkog prirodnog prostora za zbrinjavanje otpada. Vrijeme je za reparacijsku pravednost. U vezi s tim ponavljam svoj poziv za brisanje duga najranjivijim zemljama u svjetlu ozbiljnih učinaka zdravstvene, socijalne i ekonomske krize s kojima se suočavaju kao posljedica pandemije Covid-19. Potrebno je jednako tako osigurati da poticaji za oporavak, koji se primjenjuju i provode na globalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, budu zaista učinkoviti, s politikama, zakonodavstvima i ulaganjima usmjerenim na opće dobro i postizanje globalnih socijalnih i ekoloških ciljeva.

Moramo također obnoviti zemlju. Budući da se nalazimo u klimatskoj opasnosti, obnova klimatske ravnoteže je od najveće važnosti. Ponestaje nam vremena, na što nas podsjećaju naša djeca i mladi. Moramo učiniti sve što je u našoj moći da ograničimo porast prosječne globalne temperature ispod praga od 1,5° C, kako je utvrđeno Pariškim klimatskim sporazumom, jer će se prekoračenje te granice pokazati katastrofalnim, posebno za najsiromašnije zajednice u svijetu. U ovom kritičnom času nužno je promicati generacijsku i međugeneracijsku solidarnost. Pripremajući se za važni samit o klimi u Glasgowu u Ujedinjenom Kraljevstvu (COP 26), pozivam sve zemlje da usvoje ambicioznije nacionalne ciljeve za smanjenje emisijâ.

Od ključne je važnosti i obnova bioraznolikosti u kontekstu nestanka vrsta i degradacije ekosustava. Moramo podržati poziv Ujedinjenih naroda da se 30% zemljine površine proglašava zaštićenim staništem do 2030. godine, kako bi se zaustavila alarmantna stopa gubitka biološke raznolikosti. Pozivam međunarodnu zajednicu na zajedničku suradnju kako bi se zajamčilo da Samit o biološkoj raznolikosti (COP 15) u Kunmingu u Kini bude prekretnica prema ponovnoj uspostavi Zemlje kao doma u kojem život vrvi obiljem, prema Stvoriteljevoj želji.

Dužni smo u obnovi držati se načela pravednosti, osiguravajući da oni koji su generacijama naseljavali zemlju, mogu ponovno u povratiti punu kontrolu nad njezinom upotrebom. Domorodačke zajednice treba zaštititi od poduzeća, posebno multinacionalnih, koje, štetnim vađenjem fosilnih goriva, minerala, drva i agroindustrijskih proizvoda, »u manje razvijenim zemljama čine ono što ne smiju u svojim matičnim zemljama iz kojih potječe njihov kapital« (usp. LS, 51). To zlokobno poslovno ponašanje predstavlja »novi oblik kolonijalizma« (sv. Ivan

Pavao II., *Obraćanje Papinskoj akademiji društvenih znanosti*, 27. travnja 2001., cit. u »Querida Amazonia«, 14.), koji sramotno iskorištava siromašne zajednice i zemlje koje očajnički teže gospodarskom razvoju. Moramo ojačati nacionalno i međunarodno zakonodavstvo kako bi se regulirale aktivnosti rudarskih poduzeća i oštećenima osigurao pristup pravdi.

5. Vrijeme radosti

U biblijskoj tradiciji jubilej predstavlja radostan događaj, čiji početak je označavao zvuk trublje koji se razlijebao čitavom zemljom. Znamo da je vapaj Zemlje i siromaha posljednjih godina postao još glasniji. Istodobno, svjedoci smo i kako Duh Sveti nadahnjuje pojedince i zajednice širom svijeta da se okupljaju kako bi obnovili zajednički dom i obranili najranjivije. Svjedočimo postupnoj pojavi velike mobilizacije ljudi koji odozdo i s periferije velikodušno rade na zaštiti zemlje i siromašnih. Raduje vidjeti veliki broj mladih ljudi i zajednica, posebno domorodačkih, koji prednjače u odgovoru na ekološku krizu. Oni pozivaju na Jubilej Zemlje i na novi početak, svjesni da se »stvari mogu mijenjati« (LS, 13).

Raduje nas i kada vidimo kako posebna godišnjica enciklike *Laudato si'* nadahnjuje mnoge inicijative na lokalnoj i globalnoj razini za brigu o našem zajedničkom domu i siromašnima. U ovoj bi godini trebalo stvarati dugoročne operativne planove koji će dovesti do odjelotvo-
renja cjelovite ekologije u našim obiteljima, župama i biskupijama, redovničkim zajednicama, školama i sveučilištima, zdravstvu, poduzećima, poljoprivrednim gospodarstvima kao i u mnogim drugim područjima.

Raduje nas također što vjerničke zajednice udružuju snage kako bi stvorile pravedniji, mirniji i održiviji svijet. Posebno nas veseli što Vrijeme stvorenoga postaje istinska ekumenska inicijativa. Nastavimo i dalje rasti u svijesti da svi živimo u zajedničkom domu kao članovi jedne obitelji!

Radujmo se jer Stvoritelj u svojoj ljubavi podupire naše skromne napore za Zemlju. To je također Božja kuća, gdje je njegova Riječ »tijelom postade i nastani se među nama« (Iv 1, 14), mjesto koje se neprestano obnavlja izlijevanjem Duha Svetoga.

»Pošalji Duha svojega, Gospodine, i obnovi lice zemlje« (usp. Ps 104, 30).

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 1. rujna 2020.

FRANJO

**PORUKA PAPE FRANJE
ZA SVJETSKI DAN MISIJA 2020.**

– 18. listopada 2020. –

»EVO ME, MENE POŠALJI!« (Iz 6, 8)

Draga braćo i sestre!

Želim izraziti svoju zahvalnost Bogu na predanosti kojom se u Crkvi diljem svijeta u listopadu prošle godine živio Izvanredni misijski mjesec. Uvjeren sam da je pridonio poticanju misijskog obraćenja u mnogim zajednicama na putu naznačenom temom: »Kršteni i poslani – Kristova Crkva u misiji u svijetu«.

U ovoj godini obilježenoj patnjom i izazovima koje je sa sobom donijela pandemija Covid-19 taj misijski hod čitave Crkve nastavlja se u svjetlu riječi koju nalazimo u izvješću o pozivu proroka Izaije: »Evo me, mene pošalji!« (6, 8). To je uvijek novi odgovor na Gospodinovo pitanje: »Koga da pošaljem?« (*ibid.*). Taj poziv dolazi iz Božjega srca, od njegova milosrđa koje, u sadašnjoj svjetskoj krizi, predstavlja izazov na koji su Crkvu i čitav ljudski rod pozvani odgovoriti. »Poput učenikâ iz Evanđelja iznenada nas je zahvatila neočekivana i žestoka oluja. Shvatili smo da se nalazimo na istoj lađi, svi krhki i dezorijentirani, ali istodobno važni i potrebni, svi pozvani veslati zajedno, svi potrebni utjehe drugoga. Na toj lađi... svi se nalazimo. Poput tih učenika, koji jednoglasno i u tjeskobi kažu: »ginemo« (r. 38), tako smo i mi shvatili da ne možemo ići dalje svatko za sebe, već samo zajedno« (*Meditacija na Trgu sv. Petra*, 27. ožujka 2020). Doista smo prestrašeni, dezorijentirani i uplašeni. Bol i smrt daju nam iskusiti našu ljudsku krhkost, ali istodobno uočavamo da svi imamo snažnu želju za životom i oslobođenjem od zla. U tome smislu poziv na poslanje, poziv da iziđemo iz sebe samih iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu pokazuje se kao prilika za solidarnost, služenje, posredovanje. Poslanje koje Bog povjerava svakome od nas pomaže nam osloboditi se straha i zaokupljenosti samima sobom i shvatiti da ponovno pronalazimo same sebe kad se darujemo drugima.

U žrtvi križa, gdje se do kraja ispunjava Isusovo poslanje (usp. Iv 19, 28-30), Bog objavljuje da ljubi sve i svakog pojedinog (usp. Iv 19, 26-27) i od svakoga od nas traži osobnu raspoloživost da budemo poslani, jer On je Ljubav koja nikada ne miruje nego je uvijek "u poslanju", uvijek izlazi iz sebe kako bi dala život. Iz ljubavi prema ljudima Bog Otac je poslao Sina Isusa (usp. Iv 3, 16). Isus je Očev misionar: njegova Osoba i njegovo djelo su potpuna poslušnost Očevoj volji (usp. Iv 4, 34; 6, 38; 8, 12-30; Heb 10, 5-10). Isus, koji je raspet i uskrsnuo za nas, uključuje nas u svoje poslanje ljubavi i svojim Duhom, koji oživljava Crkvu, čini nas svojim učenicima i šalje nas u misiju u svijet i među narode.

»Misija, "Crkva koja izlazi", nije neki program, nego naum koji se ostvaruje snagom volje. Krist je taj koji daje Crkvi izići iz sebe same. U poslanju naviještanja evanđelja ti se krećeš jer te Duh Sveti tjera i nosi« (*Bez njega ne možemo ništa. Biti danas misionari u svijetu*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2020., str. 14). Bog uvijek prvi ljubi nas i tom nas ljubavlju susreće i poziva. Naš osobni poziv plod je činjenice da smo sinovi i kćeri Božje u Crkvi, njegova obitelj, braća i sestre u onoj ljubavi koju nam je Isus posvjedočio. Svi, međutim, imaju ljudsko dostojanstvo utemeljeno na Božjem pozivu da budu djeca Božja i da u sakramentu krštenja i slobodi vjere postanu ono što su oduvijek bili u Božjem srcu.

Sama činjenica da smo besplatno primili život podrazumijeva poziv da uđemo u dinamiku sebedarja: to je sjeme koje će kod krštenika poprimiti zreli oblik kao odgovor ljubavi u braku i u djevičanstvu za Kraljevstvo Božje. Ljudski se život rađa iz Božje ljubavi, raste u ljubavi i stremljenju ljubavi. Nitko nije isključen iz Božje ljubavi, a u svetoj žrtvi Isusa Krista na križu Bog je pobijedio grijeh i smrt (usp. Rim 8, 31-39). Za Boga, zlo – pa čak i grijeh – postaju izazov ljubiti i to ljubiti još većom ljubavlju (usp. Mt 5, 38-48; Lk 22, 33-34). Zato u pashalnom otajstvu Božje milosrđe liječi praiskonsku ranu zadanu ljudskom rodu i izlijeva se na cio svemir. Crkva, sveopći sakrament Božje ljubavi prema svijetu, nastavlja Isusovo poslanje u povijesti i šalje nas svukuda da bi Bog, po našem svjedočenju vjere i naviještanju evanđelja, mogao ponovno očitovati svoju ljubav i dotaknuti i preobraziti srca, umove, tijela, društva i kulture na svakome mjestu i u svakome vremenu.

Poslanje je slobodan i svjestan odgovor na Božji poziv. No, taj poziv prepoznajemo samo kad živimo osobni odnos s Isusom živim u njegovoj Crkvi. Zapitajmo se: jesmo li spremni prihvatiti prisutnost Duha Svetoga u svome životu, poslušati poziv na poslanje, bilo u životu u braku, bilo u posvećenom ili svećeničkom životu, u svojoj svakodnevici? Jesmo li spremni biti poslani na bilo koje mjesto kako bismo svjedočili svoju vjeru u Boga milosrdnog Oca, kako bismo naviještali Evanđelje spasenja Isusa Krista, kako bismo dijelili božanski život Duha Svetoga izgrađujući Crkvu? Jesmo li poput Marije, Isusove majke, spremni bespridržno se staviti u službu Božje volje (usp. Lk 1, 18)? Ta je unutarnja raspoloživost veoma važna ako želimo reći Bogu: »Evo me, Gospodine, mene pošalji« (usp. Iz 6, 8). I to ne apstraktno, nego u ovom času Crkve i povijesti.

Shvatiti što nam Bog govori u ovim vremenima pandemije predstavlja također izazov za poslanje Crkve. Bolest, patnja, strah i izolacija stavljaju pred nas određena pitanja. Siromaštvo onih koji umiru sami, koji su napušteni, koji su ostali bez posla i primanja, beskućnika i onih koji nemaju što jesti tjeraju nas na razmišljanje. Prisiljeni držati fizički razmak i ostati u kući pozvani smo ponovno otkriti važnost društvenih odnosa kao i zajednički odnos s Bogom. Te okolnosti ne samo da ne bi smjele dovesti do toga da u nama porastu nepovjerenje i ravnodušnost nego bi nas trebale navesti da posvećujemo još veću pažnju našem odnosu prema drugima. A po molitvi, kojom Bog dotiče i pokreće naša srca, postajemo otvoreni za potrebe naše braće i sestara za ljubavlju, za dostojanstvom i slobodom i ona u nama budi odgovornost za sav stvoreni svijet. Nemogućnost da se kao Crkva okupljamo na slavlju euharistije dovela nas je u situaciju da smo dijelili iskustvo brojnih kršćanskih zajednica koje ne mogu svake nedjelje slaviti misu. U takvim okolnostima pitanje koje nam Bog postavlja glasi: »Koga da pošaljem?« i od nas očekuje velikodušan i uvjeren odgovor: »Evo me, mene pošalji!«. Bog nastavlja tražiti koga da pošalje svijetu i narodima da svjedoči njegovu ljubav, njegovo spasenje od grijeha i smrti, njegovo oslobođenje od zla (usp. Mt 9, 35-38; Lk 10, 1-12).

Proslava Svjetskog dana misija ujedno nam pruža priliku još jednom potvrditi kako su molitva, promišljanje i materijalna pomoć prigode za djelatno sudjelovanje u Isusovu poslanju u njegovoj Crkvi. Svrha je ljubavi izražene u priložima, koji se prikupljaju na liturgijskim slavljinama na treću nedjelju u listopadu, poduprijeti misijski rad koji u moje ime obavljaju Papinska misijska djela kako bismo izišli ususret duhovnim i materijalnim potrebama narodâ i crkava u čitavome svijetu, za spas sviju.

Neka nas Presveta Marija, Zvijezda evangelizacije i Utjeha žalosnih, misijska učenica svoga Sina Isusa, nastavi zagovarati i biti nam na pomoć.

Rim, pri Svetomu Ivanu Lateranskom, 31. svibnja 2020., svetkovina Duhova.

FRANJO

PORUKA PAPE FRANJE ZA 4. SVJETSKI DAN SIROMAHA

– 15. studenoga 2020. –

»PRUŽI SVOJU RUKU SIROMAHU« (usp. Sir 7, 32)

»Pruži svoju ruku siromahu« (usp. Sir 7, 32). Drevna je mudrost postavila ove riječi kao sveto pravilo kojeg se valja držati u životu. Danas te riječi nisu izgubile ništa na svojoj važnosti i značenju, pomažući nam usmjeriti pogled na ono što je bitno i savladati barijere ravnodušnosti. Siromaštvo poprima uvijek različita lica koja zahtijevaju da se posveti pažnju svakoj pojedinoj situaciji. U svakoj od njih imamo priliku susresti se Gospodina Isusa koji je objavio da je prisutan u najmanjoj svojoj braći i sestrama (usp. Mt 25, 40).

1. Uzmimo u ruke *Knjigu Sirahovu* iz Staroga zavjeta. U njoj nalazimo riječi učitelja mudrosti koji je živio dvjestotinjak godina prije Krista. On je tražio mudrost koja muškarce i žene čini boljima i sposobnijima dublje sagledati životne događaje. Učinio je to u vrijeme teške kušnje za Izraelski narod, vrijeme patnje, tuge i bijede zbog dominacije stranih sila. Kao čovjek velike vjere, ukorijenjen u tradiciji svojih pređa, prva mu je misao bila obratiti se Bogu i zamoliti ga za dar mudrosti. Gospodin mu nije uskratio svoju pomoć.

Od prvih stranica knjige Sirah iznosi svoje savjete koji se tiču mnogih konkretnih životnih situacija, od kojih je jedna siromaštvo. On inzistira na tome da i usred nevolja moramo i dalje stavljati svoje pouzdanje u Boga: »Ne nagli kad napast dođe. Prioni uz Boga i ne odmeći se, da bi bio slavljen na svoj posljednji dan. Primi sve što te stigne i budi strpljiv u nestalnosti svoje bijede. Jer kao što se u vatri kuša zlato, tako i odabranici u peći poniženja. Vjeruj u Gospoda, i on će ti pomoći, kroči pravom stazom i uzdaj se u njega. Vi što se bojite Gospoda, očekujte njegovu milost i ne skrećite s pravoga puta, da ne propadnete« (2, 2-7).

2. Stranicu po stranicu otkrivamo dragocjenu zbirku savjeta o tome kako postupati u svjetlu prsnog odnosa s Bogom, tvorcem i ljubiteljem stvorenoga svijeta, pravednim i brižnim prema svojoj djeci. Međutim, to stalno upućivanje na Boga ne odvrća pogled od konkretnog čovjeka. Naprotiv, to dvoje je usko povezano.

Jasno to pokazuje ulomak iz kojeg je preuzet naslov ove Poruke (usp. 7, 29-36). Molitva Bogu i solidarnost sa siromašnima i onima koji pate neraskidivo su povezani. Da bismo Gospodinu iskazali štovanje koje mu je milo moramo prepoznati kako svaka osoba, pa i najsiromašnija i najprezrenija, nosi u sebi utisnut Božji lik. Iz te svijesti proizlazi dar Božjeg blagoslova koji se stječe velikodušnošću iskazanom siromašnima. Stoga, vrijeme posvećeno molitvi nikada ne može postati izgovorom za zanemarivanje bližnjega u potrebi. Sasvim suprotno: Gospodinov se blagoslov spušta na nas, a molitva postiže svoj cilj ako su praćeni služenjem siromašnima

3. Kako je to drevno učenje aktualno također za nas! Naime, Božja riječ nadilazi prostor i vrijeme, religije i kulture. Velikodušnost kojom podupiremo slabe, tješimo ožalošćene, ublažavamo patnju i vraćamo dostojanstvo onima kojima je ono oduzeto, uvjet je za ljudski život u punini. Odluka da posvetimo brigu siromašnima, njihovim različitim potrebama, ne može biti uvjetovana raspoloživim vremenom, privatnim interesima i jalovim pastoralnim ili socijalnim projektima. Snagu Božje milosti ne smije se gušiti narcisoidnom težnjom da sebe uvijek stavljamo na prvo mjesto.

Teško je držati svoj pogled usredotočen na siromahe, ali je to više no ikad nužno ako želimo dati pravi smjer našem osobnom i društvenom životu. Ne radi se o tome da na to trošimo mnogo riječi, nego radije o konkretnom predanom zalaganju nadahnutom Božjom ljubavlju. Svake godine, o Svjetskom danu siromaha, vraćam se na tu temeljnu stvarnost za život Crkve, jer siromašni jesu i uvijek će biti s nama (usp. Iv 12, 8) da nam pomognu pronaći Kristovu prisutnost u svom svakodnevnom životu.

4. Susret sa siromašnom osobom predstavlja za nas izazov i tjera nas na razmišljanje. Kako možemo pridonijeti uklanjanju ili barem ublažavanju njihove marginaliziranosti i patnje? Kako im možemo pomoći u njihovu duhovnom siromaštvu? Kršćanska je zajednica pozvana uključiti se u to iskustvo dijeljenja i svjesna je toga da tu zadaću ne može povjeriti nekom drugom da je namjesto nje vrši. A da bismo pružili potporu siromašnima od temeljne je važnosti osobno živjeti iskustvo evanđeoskog siromaštva. Ne možemo se osjećati "dobro" sve dok je bilo koji član ljudske obitelji zapostavljen i postao sjenom. Tihi krik brojnih siromaha treba naći Božji narod spremnim i pripravnim, uvijek i posvuda, dati da se čuje njihov glas, zaštititi ih i biti solidaran s njima kad se suočavaju s tolikom prijetvornošću i tolikim neodržanim obećanjima te ih pozvati da sudjeluju u životu zajednice. Točno je da Crkva nema sveobuhvatna rješenja za ponuditi, ali Kristovom milošću ona može ponuditi svoje svjedočenje i svoje geste suradnje. Osjeća, usto, svojom dužnošću govoriti u ime onih koji nemaju ni ono osnovno za život. Podsjećati sve na veliku vrijednost općega dobra za kršćanski narod predstavlja životni zadatak koji se izražava u nastojanju da se ne zaboravi nikoga od onih čije se temeljne ljudske potrebe ne poštuju.

5. Pružanje ruke pomaže otkriti, prije svega onome koji to čini, da u nama postoji prirodna sposobnost činiti djela koja životu daju smisao. Koliko pruženih ruku vidamo svaki dan! Nažalost, sve se češće događa da nas bjesomučni ritam života uvuče u vrtlog ravnodušnosti do te mjere da više ne znamo prepoznati ono dobro što se u tišini svakoga dana i s velikom velikodušnošću čini svuda oko nas. Događa se tako da tek kad nešto poremeti tijekom našeg života, oči nam postanu sposobne vidjeti dobrotu svetaca "iz susjedstva", »onih koji žive u našoj blizini i odraz su Božje prisutnosti« (Apost. pob. *Gaudete et exultate*, 7), ali o kojima nitko ne govori. Novinski stupci, mrežne stranice i televizijski ekrani vrve lošim vijestima do te mjere da se čini da zlo suvereno vlada. No, tome nije tako. Zloće i nasilja, zlostavljanja i korupcije zasigurno ne nedostaje, ali život je protkan djelima poštivanja i velikodušnosti koji ne samo da kompenziraju zlo, nego nas potiču ići dalje kroz život i biti puni nade.

6. Pružena ruka je znak koji izravno upućuje na bliskost, solidarnost i ljubav. Ovih mjeseci, kada čitav svijet kao da je pokorio virus koji je donosio bol i smrt, očaj i izgubljenost, koliko smo samo ispruženih ruku mogli vidjeti! Pružena ruka liječnika koji se brine o svakom pacijentu i pokušava pronaći pravi lijek. Pružena ruka medicinskih sestara i tehničara koji su i

nakon radnog vremena ostajali brinuti se o bolesnima. Pružena ruka zaposlenih u administraciji koji su nabavljali sredstva kako bi što više života bilo spašeno. Pružena ruka ljekarnika pozvanoga odgovoriti na mnoge zahtjeve i izložena opasnosti izravnog kontakta s ljudima. Pružena ruka svećenika koji slomljena srca podjeljuje blagoslov. Pružena ruka volontera koji pomaže onima koji žive na ulici i onima koji, iako imaju krov nad glavom, nemaju što za jesti. Pružena ruka muškaraca i žena koji su radili na pružanju osnovnih usluga i sigurnosti. Mogli bismo navesti i druge pružene ruke i složiti lijepi rukovet dobrih djela. Sve te ruke su prkosile zarazi i strahu samo kako bi pružile podršku i utjehu.

7. Ova pandemija stigla je iznenada i zatekla nas nespremljene, izazvavši snažan osjećaj zbuđenosti i bespomoćnosti. No, siromašnima se nikada nije prestalo pružati ruku. Time smo pružili svjedočanstvo kako smo spremni prepoznati siromaha i pružiti mu pomoć kad mu je potrebna. Sredstva za činjenje milosrđa ne mogu se improvizirati. Potrebno se svakodnevno u tome vježbati polazeći od svijesti kako mi prvi trebamo pruženu ruku drugoga.

Ovaj trenutak kroz koji prolazimo poljuljao je mnoge naše sigurnosti. Osjećamo se siromašnjima i slabijima jer smo iskusili osjećaj vlastite ograničenosti i doživjeli da nam se ograničavaju slobode. Gubitak posla, nemogućnost susretanja dragih nam osoba, kao i izostanak uobičajenih međuljudskih odnosa iznenada su nam otvorili oči za horizonte koje smo odavno prestali primjećivati uzimajući ih zdravo za gotovo. Naša duhovna i materijalna bogatstva dovedena su u pitanje i otkrili smo kako nas je obuzeo strah. Zatvoreni u tišini svojih domova otkrili smo koliko je važna jednostavnost i držati pogled usredotočen na ono bitno. Shvatili smo koliko nam treba novo bratstvo sposobno za međusobno pomaganje i uzajamno poštivanje. Ovo je povoljno vrijeme za »iznova osjetiti da trebamo jedni druge, da imamo zajedničku odgovornost za druge i svijet [...]. Već predugo grcimo u moralnoj degradaciji izrugujući se s etikom, dobrotom, vjerom i poštenjem [...]. To rušenje samih temeljâ društvenog života na kraju može dovesti samo do toga da se borimo jedni protiv drugih kako bismo obranili vlastite interese, do novih oblika nasilja i okrutnosti, i zaprekâ rastu istinske kulture brige za okoliš« (Enc. *Laudato sí'*, 229). Riječju, teške ekonomske, financijske i političke krize neće prestati sve dok odgovornost koju svaki od nas mora osjećati prema bližnjemu i prema svakoj osobi bude tek mrtvo slovo na papiru.

8. »Pruži ruku siromahu« je, dakle, poziv na odgovornost i izravno predano zalaganje za svakog onoga koji osjeća da ga je zadesila ista sudbina. To je poticaj da preuzmemo na sebe breme najslabijih, kao što podsjeća sveti Pavao: »Doista vi ste, braćo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego – ljubavlju služite jedni drugima. Ta sav je Zakon ispunjen u jednoj jedinoj riječi, u ovoj: Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga! [...] Nosite jedni bremena drugih« (Gal 5, 13-14; 6, 2). Apostol uči da sloboda koja nam je darovana smrću i uskrsnućem Isusa Krista predstavlja za svakog od nas odgovornost staviti se u službu drugih, prije svega najslabijih. To nije tek neobavezni poticaj, nego uvjet za autentičnost vjere koju ispovijedamo.

Tu nam je ponovno od pomoći Knjiga Sirahova u kojoj se predlažu konkretni načini podrške najugroženijima pribjegavajući pritom nekim sugestivnim slikama. Najprije promatra slabost onih koji su ožalošćeni: »Ne uklanjaj se od onih koji plaču« (7, 34). Vrijeme pandemije prisililo nas je na strogu izolaciju onemogućivši nam čak tješiti i biti blizu prijatelja i poznanika oža-

lošćenih zbog gubitka svojih dragih. Sveti pisac, nadalje, kaže: »Ne zaboravi posjetiti bolesnika« (7, 35). Nije nam bilo moguće biti uz one koji trpe i istodobno smo postali svjesni krhkosti naše egzistencije. Ukratko, Božja nam riječ nikada ne da mira, neprestano nas potiče činiti dobro.

9. »Pruži ruku siromahu« iznosi na vidjelo oprečan stav onih koji drže ruke u džepovima i ne dopuštaju da ih gane siromaštvo, za koje su često i oni sami odgovorni. Ravnodušnost i cinizam njihova su svakodnevna hrana. Kakve li razlike u odnosu na velikodušne ruke koje smo opisali! Ima, naime, ruku koje se pružaju do računala da prebace novčana sredstva s jednoga kraja svijeta na drugi, omogućujući bogaćenje uskim skupinama oligarha i gurajući u bijedu mnoge ljudi ili dovodeći time čak do propasti čitave narode. Ima ruku koje gomilaju novac prodajom oružja koje će druge ruke, pa i dječje, koristiti da siju smrt i siromaštvo. Ima pruženih ruku koje potajice pružaju smrtonosne doze kako bi se obogatili i živjeli u raskoši i prolaznoj razuzdanosti. Ima i pruženih ruku koje u lažnoj dobrohotnosti donose zakone koje oni sami ne poštuju.

U takvim okolnostima »isključeni i dalje čekaju. Da bi se podupro način života koji isključuje druge, ili da bi se održalo oduševljenje i zanos za taj egoistični ideal, razvila se globalizacija ravnodušnosti. Postajemo, a da toga nismo gotovo ni svjesni, neosjetljivi na bolni vapaj siromašnih, ne plaćemo više zbog boli i patnje koja je snašla druge i čak ne osjećamo ni potrebu da im pomognemo, kao da je netko drugi pozvan sve to činiti jer je to nešto što se nas ne dotiče. Kultura blagostanja čini nas neosjetljivima i uzбудimo se tek ako tržište ponudi nešto što nismo još uvijek kupili, dok nas sudbina onih koji žive u neimaštini zbog oskudnih mogućnosti ne može dirnuti u srce« (Apost. pob. *Evangelii gaudium*, 54). Nećemo moći biti sretni dok ove ruke koje siju smrt ne budu pretvorene u oruđa pravde i mira za čitav svijet.

10. »U svim svojim djelima misli na svoj konac« (*Sir* 7, 36). Tom rečenicom Sirah zaključuje ovo svoje razmišljanje. Taj se tekst može dvojako tumačiti. Može se tumačiti u smislu da trebamo biti svjesni toga da će našem životu prije ili kasnije doći kraj. Spominjati se naše zajedničke sudbine može nam pomoći da živimo svoj život u znaku brige za one koji su siromašniji od nas ili nisu imali iste mogućnosti kao mi. Postoji i drugo tumačenje koje prije svega ističe cilj, svrhu kojoj svatko od nas teži. Cilj našeg života traži da imamo projekt koji treba provoditi u životu i put koji ćemo neumorno slijediti. A svrha svakog našeg djelovanja ne može biti drugo doli ljubav. To je cilj koji smo pred sebe stavili i ništa nas ne smije od toga odvratiti. Ta ljubav je sudjelovanje, posvećenost i služenje, ali započinje otkrićem da smo mi prvi ljubljani i probuđeni za ljubav. Taj se cilj javlja kad dijete upozna majčin osmijeh i osjeća se ljubljenim samo zato što postoji. I osmijeh koji dijelimo sa siromahom izvor je ljubavi i omogućuje živjeti u radosti. Pružena ruka se, dakle, uvijek može obogatiti osmijehom onoga koji ne ističe u prvi plan sebe i vrijednost pružene pomoći, nego jednostavno nalazi radost u tome da može živjeti kao Kristov učenik.

Na tom putu svakodnevnog susreta sa siromašnima prati nas Majka Božja koja je, više od svih drugih majki, Majka siromaha. Djevica Marija dobro poznaje teškoće i trpljenja onih koji su marginalizirani, jer se i sama nalazila u sličnoj situaciji kad je rodila Sina Božjega u staji. Zbog Herodovih prijetnji, ona je sa zaručnikom Josipom i malim Isusom pobjegla u drugu

zemlju i Sveta je obitelj nekoliko godina dijelila sudbinu izbjeglica. Neka molitva Majci siromaha ujedini tu njezinu ljubljenu djecu sa svima oni koji im služe u Kristovo ime. Neka molitva promijeni pruženu ruku u zagrljaj dioništva i ponovno pronađenoga bratstva.

Rim, pri svetom Ivanu Lateranskom, 13. lipnja 2020., liturgijski spomen svetog Antuna Padovanskog.

FRANJO

IZJAVA KOMISIJE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE IUSTITIA ET PAX: PANDEMIJA BOLESTI COVID-19 – ISPIT SOLIDARNOSTI I BRATSTVA

Danas se suočavamo s nevidljivom opasnošću koja ugrožava sve veći broj naših građana. To nas potiče da kao Komisija HBK Iustitia et pax, koja je pozvana promicati pravdu i mir, skrenemo pozornost na neke činjenice i pozovemo sve vjernike, kao i građane dobre volje, na veću odgovornost, ali i na solidarnost, osobito prema onima koji su starije životne dobi ili slabijega zdravstvenog stanja te tako i izloženiji ovoj opakoj zarazi

1. Papa Franjo je u više svojih govora jasno istaknuo da nas je iskustvo pandemije naučilo da se nitko ne spašava sam. Svatko je mogao iskusiti osobnu krhkost i ranjivost kojoj smo izloženi u ovom svijetu. Shvatili smo da svaki osoban izbor dotiče i živote naših bližnjih, bilo onih koji žive pored nas bilo onih koji žive na drugom kraju svijeta. Sve nas to upućuje da smo svakodnevno sve više svjesni uzajamne povezanosti i da smo svi braća koja žive u zajedničkoj kući. To nas istodobno potiče da postajemo sve više solidarni u dobru i u raspodjeli raspoloživih dobara. U borbi protiv opakoga koronavirusa, SARS-CoV-2, također postajemo ponovno svjesni važnosti znanosti, ali istodobno i njezinih ograničenja.

Na osobnoj razini, nužnost samoizolacije i ograničavanje socijalnih kontakata natjeralo nas je na određen, za nas neprirodan način života te na preispitivanje dosadašnje, prevladavajuće društvene ljestvice vrednota koja je visoko vrednovala profit i moć. Kriza nas je poučila da manje radimo za zaradu, a više obratimo pozornost na ono što je bitno i važno u životu. Kriza, nametnuta ne našom krivnjom, otkrila nam je tako i poneke zaboravljene vrednote. Zatvoreni u vlastitim domovima otkrili smo ljepotu zajedničkog života: roditelja i djece, starih i mladih, kao i napetosti i radosti međusobnih odnosa.

Sve nas to potiče i da razmišljamo o svojoj budućnosti koja nam se trenutačno čini nesigurna i teška, osobito na društveno-socijalnoj i gospodarskoj razini. Pozvani smo dobro razlikovati ono što je uistinu vrijedno i trajno od onoga što je prolazno, uočiti ono što je prijeko potrebno u odnosu na ono što to nije. Nas vjernike je na osobit način teško pogodila ponajprije nemogućnost, a kasnije ograničenost euharistijskih slavlja s narodom i pozvala na preispitivanje vlastite duhovnosti i žeđi za Bogom. U tome kontekstu i Kristov nalog ljubavi »ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga« dao nam je snagu evanđeoske ustrajnosti i strpljivosti.

2. Međutim, pandemija uzrokovana širenjem virusa SARS-CoV-2 otvorila je, među inim, i brojna etička i pravna pitanja, ne samo u Hrvatskoj već i u cijelom svijetu. Većina europskih država, pa tako i Hrvatska, uvele su niz izvanrednih mjera za zaštitu građana od širenja pandemije uzrokovane koronavirusom, čime su ograničena neka ljudska prava. S time u vezi treba naglasiti da ta prava koja su ograničena nisu apsolutna, odnosno država ih ima pravo

ograničiti radi zaštite nekih drugih prava. Tako se prema Ustavu Republike Hrvatske slobode i prava mogu ograničiti da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje.

Razvidno je, dakle, da zaštita zdravlja (pučanstva) preteže nad neograničenošću slobodâ i nekih drugih prava pojedinaca. Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava također propisuje mogućnost ograničenja prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, slobode mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi, slobode izražavanja i slobode okupljanja i udruživanja radi, među ostalim, zaštite zdravlja. Europski sud za ljudska prava u nizu je odluka utvrdio da države imaju pozitivnu obvezu osigurati odgovarajući pravni i institucionalni okvir za zaštitu javnog zdravlja. Dakako, navedena ograničenja moraju biti utemeljena na zakonu i razmjerna naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.

3. U Hrvatskoj su ograničenja prava u kontekstu sprječavanja širenja pandemije potvrđena ocjeni Ustavnoga suda koji je na sjednici održanoj 14. rujna 2020. godine većinom glasova odlučio o zahtjevima za ocjenu ustavnosti i to u odnosu na nekolicinu zakonskih izmjena koje je donio Hrvatski sabor te u odnosu na odluke Stožera civilne zaštite. U odnosu na zakonske izmjene, Ustavni sud nije prihvatio prijedloge predlagatelja uz obrazloženje da je Hrvatski sabor postupao u granicama svojih ovlasti propisanih Ustavom.

Glede odluka Stožera civilne zaštite, Ustavni je sud također, odbacivanjem ili neprihvatanjem prijedloga predlagatelja, utvrdio da su sve odluke (osim jedne koja se odnosila na zabranu rada nedjeljom i o kojoj je odlučio na vlastitu inicijativu) bile u skladu s Ustavom i da su za njihovo donošenje postojali objektivni i racionalni razlozi. Stajališta Ustavnog suda Republike Hrvatske iznimno su važna u kontekstu daljnjeg smjera djelovanja nadležnih tijela u prevenciji štetnih posljedica pandemije na zdravlje građana. To je, dakako, važno i zbog funkcioniranja obrazovnog sustava te obavljanja gospodarskih, proizvodnih i uslužnih djelatnosti o kojima ovisi održivost i stabilnost društva u cjelini. Ustavni je sud potvrdio i činjenicu da pravni propisi određuju granice etičke i pravne odgovornosti građana.

Ne samo da ne postoje apsolutne slobode u pravnomu smislu, već one mogu biti i u etičkomu smislu ograničene. Sloboda pojedinca uvijek je ograničena slobodom drugih. Zbog toga je važno inzistirati na odgovornosti pojedinaca, ne samo u smislu samozaštite već i zaštite drugih od bolesti, posebice ranjivih skupina, onih koji su potencijalno izloženiji zdravstvenim komplikacijama i istodobnim višestrukim kroničnim bolestima.

4. Javnost, dakako, ima pravo znati i preispitivati odluke i mjere nadležnih državnih tijela. To je u srži demokratskog pluralizma i različitosti koja obogaćuje društvo. Međutim, širenje teorija zavjere, panike, negiranje osobne odgovornosti i zanemarivanje prava i zdravlja drugih, te ignoriranje ne samo znanstvenih spoznaja već i vidljive stvarnosti oko nas nije prihvatljivo, jer pridonosi zbrci i neredu koji su nam svima najmanje potrebni. S druge strane, kršenje pravnih propisa kojima je cilj prevencija širenja zaraznih bolesti povlači prekršajnu pa i kaznenopravnu odgovornost, posebice u slučajevima sprječavanja zdravstvenih radnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti.

5. U skladu s ustavnim pravom na zdrav život, svatko je dužan, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posvećivati zaštiti zdravlja ljudi. Naime, kako ističe Katekizam Katoličke Crkve, »život i tjelesno zdravlje dragocjeni su Božji darovi. Treba ih razumno njegovati,

obazirući se na potrebe drugih i na opće dobro. Skrb za zdravlje građana zahtijeva društvenu potporu kako bi se ostvarili uvjeti življenja koji omogućuju rast i postizanje zrelosti« (br. 2288).

Komisija Iustitia et pax stoga poziva na razboritost i poštovanje zdravstvene struke. Usto apeliramo na javnu podršku radu i dostojanstvu Stožera civilne zaštite, kako nacionalnog tako i lokalnih, kao i svih zdravstvenih djelatnika koji su dosad iznijeli najveći teret u uvjetima krize. Držimo važnim i poticanje daljnje argumentirane znanstvene rasprave, posebice putem, za u tu svrhu osnovanoga, Znanstvenoga savjeta Vlade Republike Hrvatske za suzbijanje koronavirusa, u kojem su okupljeni vrhunski hrvatski znanstvenici.

6. Držeći se jednostavnih mjera higijene, razdaljine, nošenje maski u za to propisanim situacijama i prostorima, koje preporučuju Stožer i Znanstveni savjet, a u skladu s mjerama preporučenim u većini zemalja angažiranih u cilju zaštite zdravlja i života svojih državljana, čuvamo sebe i svoje bližnje. *Primum non nocere*, tj. ne naškoditi zdravlju i životu drugih ljudi i sebi samome, jedan je od osnovnih postulata medicine.

U ovom zahtjevnom vremenu pandemije, dobili smo velik izazov u novom i opasnom virusu, ali i ujedinjenu znanost i medicinu, koje su nam, osim suvremenih istraživanja u borbi protiv bolesti Covid-19, pružile jednostavne mjere koje svaka osoba dobre vjere i dobrih namjera može primijeniti u osobnoj zaštiti i zaštiti svojih bližnjih. Time ćemo ne samo sačuvati zdravlje, nego i radna mjesta, te budućnost za našu djecu. Za nas vjernike, ali i za sve ljude dobre volje, u središtu mora uvijek biti poštovanje života i dostojanstva svake ljudske osobe, a osobito bratska ljubav i solidarnost prema najranjivijima i najugroženijima u našem društvu.

U Zagrebu, 17. rujna 2020.

✠ Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Komisije HBK Iustitia et pax

PORUKA PREDSJEDNIKA VIJEĆA HBK-A ZA KATEHIZACIJU I NOVU EVANGELIZACIJU NA POČETKU ŠKOLSKE I KATEHETSKE GODINE 2020./2021.

TRPLJENJE IZ LJUBAVI – SJEME NOVOGA GOVORA O KRŠĆANSKOJ NADI

Draga braćo svećenici, redovnici i redovnice, katehete i vjeroučitelji,
draga djeco i mladi, dragi roditelji!

»Svu svoju brigu povjerite njemu« (1Pt 5,7). Tim je riječima papa Franjo završio razmatranje na dan molitve i klanjanja pred Presvetim na praznom Trgu sv. Petra, s kojega je 27. ožujka ove godine uputio blagoslov *Urbi et orbi*. Bila je to večer molitve za svijet i čovjeka koji su se našli pred velikom nepoznanicom bolesti i pandemije *koronavirusa*. Iz srca patnje, kao molitelj pred Bogom u ime čitavoga čovječanstva, polazeći od straha i tjeskobe uplašanih apostola na olujnome moru (usp. Mk 4,35-41), ispovjedio je i našu svijest »da ne možemo ići dalje svatko za sebe, već samo zajedno«. Bio je to trenutak tišine 'Velike subote' u kojoj se još nije prolomio uskrsni poklik »Aleluja«.

1. BOG BDIJE NAD SVIJETOM

Ljudska slabost i moć. Iznova smo, ovaj put na drastičan način, postali svjedocima ranjivosti globaliziranoga svijeta. Ne samo da nas ova kriza poučava granicama ljudske moći, nego duboko doživljavamo iskustvo da će se »ljudi u potpuno planiranom svijetu naći neopisivo usamljeni« (papa Benedikt XVI.). Premda svaka osobna ljudska povijest ima neuništivu vrijednost, ona kao da danas nestaje pred globalnošću pandemije. O tome progovaraju također i filozofija te književnost: »Nije bilo više pojedinačnih sudbina nego samo kolektivna zbivanja, obuhvaćena kugom, i osjećaji koje su dijelili svi« (Albert Camus, *Kuga*). No, iako pred silnim, žalosnim brojkama svakodnevno zaraženih polako gubimo osjećaj za dostojanstvo pojedinca koji pati ili umire, te se čini da ostajemo ravnodušni za njegovu sudbinu, moramo ipak primijetiti da je vrijeme kroz koje prolazimo istodobno i znak istinske moći čovječanstva: znak moći solidarnosti i požrtvornosti za druge. Rastemo u svijesti da smo svi važni i potrebni, 'svi pozvani veslati zajedno', svi potrebni utjehe drugoga (...) svi dijelom stvarnosti kojoj ne možemo izmaći: pripadnost braći (usp. papa Franjo, Homilija 27. ožujka 2020.).

Govor i vjera Crkve u ovom vremenu. Sjena još uvijek do kraja nepoznate bolesti, kao i toliko puta u povijesti čovječanstva, zahtijeva od Crkve da se zadrži u tišini Velike subote. Kao što nije moguće sve sagledavati iz perspektive Kristova otkupljenja od grijeha samo po smrti na križu i vjerovati da je ova pandemija Božja kazna za novi, moderni, Oran (grad u kojemu se događa radnja Camusova romana *Kuga*), tako se ne može ni bezbrižno hrliti samo prema zori uskrsnoga dana. Patnja ima svoje dostojanstvo. Bog koji je tih i čija je ljubav »ponizna i diskretna« (Tomaš Halik), jest Bog koji se nalazi i na bolničkom zaraznom odjelu. To je Bog koji daje san preumornim zdravstvenim djelatnicima. Bliz je i onima koji u ovim vremenima pokušavaju donijeti najbolje odluke. To je Bog koji umire zajedno s napuštenima, bez blizine njihovih najbližih. Od Crkve i od njezinih službenika sigurno se ne traži da uvijek i odmah imaju odgovore na sva pitanja te da svojim nedovoljno promišljenim teološkim stavovima i izjavama „profitiraju“ na ovoj krizi. Njezina je prvotna zadaća u ovom trenutku tražiti odgovore na pitanja: kako poučavati i ophoditi se prema konačnom, prema patnji i smrti; kako razumjeti Božji govor u događajima današnjice za koje je potrebno umijeće evanđeoskoga razlučivanja i „kontemplativne distanciranosti“ od osjećaja i predrasuda, od strahova i od želja; kako razumjeti govor znanstvenika i stručnjaka koji su sve svoje snage ujedinili kako bi pomogli čovječanstvu. Crkva sve to propituje, ali ona propituje i traži najprikladniji te cjelovit oblik svjedočenja vlastite vjere u Boga koji je prisutan i koji trajno bdije nad ovim svijetom.

2. NAVIJEŠTANJE BOŽJE RIJEČI U STVARNOSTI *NOVOG NORMALNOG*

»Čovjek zaslužuje priče koje su na njegovoj visini« (papa Franjo, *Poruka za dan sredstava društvenoga priopćavanja 2020.*). Navjestiteljsko poslanje ima svoju ozbiljnost i svetost. Posebno u ovim nepredvidivim vremenima! Budući da je pripovijedanje, kao temeljna misao pape Franje, osnovni put svake evangelizacije, cilj navjestiteljskog poslanja samo je srce evanđelja, koje se mora donijeti današnjem djetetu i odraslom čovjeku. To je put koji ne može više voditi u svijet kakva nema, nego je to put u „novo normalno“. Jasno je da ćemo se na tom putu osim pripovijedanja služiti i „učenjem na daljinu“, odnosno svim mogućim suvremenim sredstvima, no Crkva i navjestitelji evanđelja nikada ne smiju

zanemariti potrebu osobnoga prenošenja vjere i susreta s onima kojima smo poslani. »Pripovijest o Kristu nije ostavština prošlosti« (papa Franjo). Riječ koju prenosimo gradi zajedništvo vjernika, utemeljeno na iskustvu živoga i prisutnoga Boga. »Naše pripovijesti nisu ništa više nego molitva da vrijeme, kakvo god da jest, u sebi nosi smisao« (Timothy Radcliffe). Možda današnji čovjek sve više postaje „digitalan“, no vjera i zajedništvo ne mogu se u cijelosti izreći samo na taj način. »Možda i sama Crkva više neće biti dominantna društvena sila u mjeri u kojoj je bila sve donedavno, ali će uživati u svježem procvatu i biti prepoznata kao čovjekov dom, gdje će naći i život i nadu nakon smrti« (papa Benedikt XVI.). I kao što je davno sjeme prvih mučenika procvalo u ljepotu kršćanstva, tako Crkva danas, u odnosu prema trpljenju i onima koji trpe, oblikuje novu mjeru čovječnosti (usp. papa Benedikt XVI., *Spe salvi*, br. 38.) i pronalazi novi izričaj naviještanja kršćanske nade koju nosimo u sebi.

Dragi svećenici, redovnice i redovnici, vjeroučitelji i katehete! Vrijeme koje je iza nas pokazalo je vašu veliku stvarateljsku i kreativnu moć u naviještanju kraljevstva Božjega. Mnogo je toga nastavilo živjeti i u redovitom pastoralu i evangelizaciji, mnogo će se toga još morati i učiniti. Na pronalaženju novoga govora, na predstavljanju drukčijega, a istoga kršćanstva, od srca vam svima zahvaljujemo. Oni koji se tim putem još nisu usudili krenuti, vjerojatno su pozvani slijediti riječi svećenika Panelouxa u spomenutom romanu Alberta Camusa: »Možda bismo trebali zavoljeti ono što ne razumijemo?« Svi smo mi, naime, svjesni da je vjeronaučna nastava i katehetski susret najprije događaj komu-nikacije koja se događa isključivo preko vas, svećenika, kateheta i vjeroučitelja. Velika je u tom smislu vaša zadaća, ali i odgovornost!

Dragi učenici, dragi roditelji! Vrijeme koje je pred nama izazovno je vrijeme za sve nas. Zahvaljujem vam što ste i ove školske godine izabrali s nama ići dio zajedničkoga životnog puta. Premda u ovom trenutku još ne možemo reći što će nas sve na tom putu čekati, čvrsto vjerujem i znam da je na tom putu s nama Onaj koji će nam reći: »Ne bojte se. Ja sam s vama!« (usp. Mk 6,50).

Đakovo, 23. kolovoza 2020.

✠ Đuro Hranić
predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju i novu evangelizaciju

PORUKA PREDSJEDNIKA VIJEĆA HBK ZA ŽIVOT I OBITELJ UZ MEĐUNARODNI DAN STARIJIH OSOBA

– 1. listopada 2020. –

Drage starije osobe, dragi naši djedovi i naše bake!

Dugovječnost je blagoslov, poručuje nam Sveto pismo. Starost je doba mudrosti i vrijeme nove plodnosti, kazuju nam pape našega vremena. Lijepo je biti star, čitamo u duhovnim priručnicima za starije osobe. Sve su to želje koje bismo vam htjeli uputiti za Međunarodni dan starijih osoba koji obilježavamo 1. listopada.

No vi najbolje znate da starost ima svoje svijetle, ali nažalost i svoje tamne strane. Poznato je da mnogi ne uspijevaju pronaći način za novu plodnost u svojoj starosti i da zato starost

ne smatraju lijepom, pa svoju dugovječnost ne doživljavaju blagoslovom. Osim s prirodnim pojavama svojstvenima starosti, poput odlaska u mirovinu, kopnjenja fizičkih i mentalnih snaga, bolesti i nemoći, gubitka voljenih osoba, mnogi od vas se suočavaju sa samoćom i odbačenosti, marginalizacijom i siromaštvom, dobnom diskriminacijom, a i različitim oblicima nasilja. Ta ionako teška situacija dodatno se pogoršala u proljeće ove godine pandemijom uzrokovanom koronavirusom, u kojoj ste upravo vi, a osobito vi koji ste smješteni u domovima, bili posebno pogođeni. Nažalost, u nekim je zemljama ta situacija iskorištena za nametanje eutanazije kao »elegantnog« rješenja koje je posve u suprotnosti s poimanjem dostojanstva ljudskog života u neprekinutom kontinuitetu od začeca do prirodne smrti. U drugima se, pak, zbog izostanka posjetâ i preopterećenosti osoblja, u domove za starije i nemoćne osobe probno počinju uvoditi humanoidni roboti koji nikako ne mogu nadomjestiti osobni ljudski kontakt.

Vašu situaciju dodatno otežavaju i brojna pogrešna uvjerenja i mitovi o starenju onih koji smatraju da su vaše životno iskustvo i mudrost nepotrebni suvremenom društvu te da vi sami želite da vas se ostavi na miru. Ipak, najopasniji mit je onaj da će se sve to riješiti samo od sebe. Problemi se ne rješavaju stavljanjem glave u pijesak ili njihovim guranjem pod tepih. Dapače, kako se udio starijih osoba u društvu povećava, tako će se povećavati i ovi problemi. Zato je potrebno žurno poraditi na demistifikaciji mitova i ozbiljno se uhvatiti u koštac s problemima prije negoli postanu nerješivi. To je zajednička odgovornost svih čimbenika društva, počevši od onih koji njim upravljaju pa sve do djece koju od rane dobi valja poučavati poštovanju starijih osoba i učiti pružanju potrebne pomoći i skrbi. Katolička Crkva u tome prepoznaje jedno od svojih poslanja. Čini to nadahnuta evanđeljem, nadahnuta osobito Blaženstvima u kojima se mnoge starije osobe danas lako mogu prepoznati, ali i naći svoju utjehu u Kristovim obećanjima onima koji su siromašni duhom, ožalošćeni, krotki, gladni i žedni pravednosti, milosrdni, čisti srcem, onima koji su mirotvorci, kao i progonjenima zbog pravednosti (usp. Mt 2,1 – 10). Dobro je činiti dobro, to su doživljavali i doživljavaju svi oni koji čine dobro, a osobito kad ga čine onima u potrebi. Ovdje valja podsjetiti i na djela duhovnog i tjelesnog milosrđa, koja su trajna zadaća svakoga kršćanina.

Čitajući znakove vremena i društvena kretanja, Crkva se stoga posljednja dva desetljeća sve intenzivnije bavi i problematikom starijih osoba. Na tome su tragu i Vijeće i Ured HBK za život i obitelj u sklopu trećega ciklusa obiteljskog pastoralna posvećenoga starijim osobama, međugeneracijskoj solidarnosti te poslanju djedova i baka, u proteklom razdoblju priređivali i nudili različite sadržaje. Želimo to nastaviti činiti i tijekom pastoralne godine 2020./2021.

Već na njezinom početku, odgovarajući na poziv pape Franje, želimo vas zagrliti pjesmom u inicijativi Zagrlimo starije pjesmom. Nadamo se da ćete, ako već niste, doživjeti taj zagrljaj i primiti takvu čestitku kao znak zahvalnosti i pažnje naših klapâ i drugih vokalno-instrumentalnih sastava, a s njima i svih nas. S tim ciljem, mi ćemo nastaviti promicati i širiti spomenutu inicijativu, ali i pokretati nove.

Za ovu pastoralnu godinu već smo priredili i katehetski materijal naslovljen Osmišljena starost. Željeli bismo da vam taj materijal pomogne u ponovnom otkrivanju i lakšem ispunjavanju vašega poslanja starijih osoba te djedova i baka u obitelji, Crkvi i društvu. Nemoguće je bilo pokriti svu širinu problematike s kojom se susrećete, ali vjerujemo da će vam ponuđeni sadržaji biti od koristi. Ne sumnjamo da ćete naći načina da taj materijal dodatno obogatite

i oplemenite vlastitim iskustvom i životnom mudrošću koju posjedujete. Kako bi vam bile dostupnije, kateheze će biti obrađene i u radijskom formatu u sklopu istoimene emisije koja će se emitirati na Hrvatskom katoličkom radiju prvog i četvrtog utorka u mjesecu od 21 sat, počevši od 6. listopada ove godine. Emisije koje se temelje na katehezama bit će emitirane i na Radio Mariji treće srijede u mjesecu od 10:30. Laudato TV će, pak, nastaviti svakoga prvog u mjesecu emitirati emisiju Zrnca mudrosti, donoseći vam od 1. studenoga deset novih poticajnih razmišljanja koja su ujedno i sastavni dio kateheza.

S nadom da će vam sve ovo pomoći osjetiti blagoslov dugovječnosti i da ćete zračeci mudrošću donositi dobre plodove i doživljavati ljepotu starosti, na sve vas zazivam Božji blagoslov, moleći da vas prati zagovor Blažene Djevice Marije i svetoga Josipa, a da nad vama bdiju sveti arkandeli Rafael, Mihael, Gabriel i vaši anđeli čuvari.

U Zagrebu, o blagdanu svetih arkandela Mihaela, Gabriela i Rafaela, 29. rujna 2020.

mons. Mate Uzinić

PORUKA MONS. IVICE PETANJKA PRIGODOM SVJETSKOG DANA MISIJA

– 18. listopada 2020. –

Draga braćo i sestre!

Na svetkovinu Duhova sveti otac Franjo uputio je svoju ovogodišnju poruku za Svjetski dan misija kojeg tradicionalno slavimo na treću nedjelju u mjesecu listopadu, zahvalivši svima koji su prošle godine na intenzivan način živjeli Izvanredni misijski mjesec.

Taj Izvanredni misijski mjesec u sebi je sadržavao snažan naboj radosti i oduševljenja zbog svijesti kako je cijela Crkva misijska: pozvana i poslana pronijeti Kristovu Radosnu vijest sve do na kraj svijeta.

No stanje izvanrednosti zahvatilo je ove godine cijeli svijet, ali ono nije više radosno, nego je prožeto najvećom mjerom neizvjesnosti koja je uzrokovana ovom pandemijom virusa i koja će sigurno najviše pogoditi i opet one koji su siromašni i na rubu svijeta i društva.

Misijsko poslanje koje je uvijek vođeno najvećom mjerom izlaza iz svoga dosadašnjeg načina života, izlaza iz svoje obitelji, iz svoga doma i zavičaja, sada na poseban način traži nove izlaske.

Kako izaći iz sebe kad nam se neprestano nameće nekakva izolacija i karantena, kad nas se primorava na fizičku distancu, kad nas se svjesno ili nesvjesno gura u neku vrstu depresije? Suočeni smo s velikim izazovom kako pomoći samima sebi, ostati zdravi i uravnoteženi, i k tome biti na službu bližnjima i onima koji su u većim potrebama od naših?

Dok tako promišljamo sadašnji povijesni trenutak postavljamo si pitanje nije li upravo ovo čudno kompleksno stanje pravi trenutak koji nam može pomoći da ostanemo zdravi, ponajprije psihički, tako što se nećemo vrtjeti oko samih sebe, nego i opet izaći iz sebe i probiti nametnute barijere, radeći, moleći, misleći i pomažući onima koji su željni Kristove Radosne vijesti i naše ljudske i kršćanske blizine i solidarnosti.

Ovogodišnje misijsko geslo nadahnuo je životnim opredjeljenjem i iskustvom proroka Izaije: »Evo me, mene pošalji!« (Iz 6,8). Dobro nam je poznato da Bog podiže proroke u teškim vremenima i da ih nije lako naći. Nije lako biti prorok i ići protiv vjetra i plivati uzvodno. Zato se i Izaija, kao uostalom i toliki drugi biblijski likovi, a to je i naše iskustvo i naš stav, kad se našao pred Božjim pozivom, jednostavno prestrašio i spoznao svoju krhku ljudsku narav i pokušao se sakriti i na taj način izgovoriti tako što javno priznaje da je grešan on i narod kojemu bi trebao biti poslan i da kao takav nije pogodan da bude Božji poslanik.

Znademo da je to isto pokušao učiniti i Petar apostol kad je rekao Isusu: »Idi od mene! Grešan sam čovjek, Gospodine.« (Lk 5,8) I najveći misionar svih vremena, sveti Pavao, kaže: »Nisam dostojan zvati se apostolom jer sam progonio Crkvu Božju.« (1 Kor 15,9).

Grešnost je opće ljudsko stanje i datost s kojom se danomice suočavamo i borimo, ali ta naša grešnost, ako je uistinu spoznajemo i priznajemo, ne predstavlja Bogu zapreku da nam se on približi i iskaže svoju ljubav i milosrđe i samim činom milosrđa i praštanja čini nas sposobnima da na sebe preuzmemo veliku zadaću odgovornosti njegovih svjedoka u svijetu.

Makar se mnogi od nas sakrivaju i izgovaraju za svoje nesposobnosti i prebacivanja na druge, svatko tko se odazove, poput Izaije, Petra i Pavla, kasnije osjeća da se nalazi na pravom mjestu i da je baš tu zato što je to mjesto i poslanje u kojem se on može najviše dati i ostvariti.

Odgovor na takav osjećaj nalazi se u samom Gospodinu Bogu koji je prvi misionar svijeta. Koji kroz cijelu povijest spasenja izlazi iz sebe i okreće se čovjeku, a onda u određenom povijesnom trenutku šalje nam svoga Sina kao svog misionara da nam u njemu i po njemu u potpunosti objavi svega sebe.

Zato svaki krštenik već po samom sakramentu krštenja dobiva posebnu snagu Duha Svetoga kako bi u ovom svijetu činio dobro i bio navjestitelj Božje ljubavi i prisutnosti među ljudima. Na temelju toga govorimo o svakom kršteniku kao misionaru i o Crkvi kao misionarskoj, jer i jedno i drugo proizlazi iz našeg pritjelovljenja Isusu Kristu, kao Očevu misionaru.

Uz to što je cijela Crkva misionarska naše su misli i molitve na osobiti način usmjerene na sve one muševce i žene, svećenike, redovnike i redovnice, misionare i misionarke, koji su na osobiti način doživjeli Isusov poziv: »Koga da pošaljem?« (Iz 6,8), kao poziv koji je upućen baš njima osobno i bez kolebanja spremno odgovorili: »Evo me, mene pošalji!« (Iz 6,8).

Budući da zbog ove nesretne pandemije najveći broj misionara i misionarki nije mogao doputovati u svoju staru domovinu, izostao je uobičajeni međusobni ljetni susret misionara i misionarki, kao i susret s našim biskupijskim povjerenicima za misije, a sukladno tome i njihov odlazak po našim župama i redovničkim zajednicama. Nastojmo, stoga, ove godine na osobiti način biti blizi našim misionarima i misionarkama, koji sa svojim vjernicima dijele teške posljedice ove pandemije i domišljaju se na različite načine kako im osigurati njihove osnovne potrebe.

Neka i ove godine mjesec listopad bude na osobiti način Izvanredni misijski mjesec i neka duhovne i materijalne plodove uberu oni kojima su oni najpotrebniji!

Krk, 23. rujna 2020., na spomendan svetog patra Pia iz Pietrelcine.

✠ Ivica Petanjak
biskup krčki i predsjednik vijeća HBK za Misije

► IZVJEŠTAJI

PRIOPĆENJE S IZVANREDNOG ZASJEDANJA SBORA HBK

Članovi Hrvatske biskupske konferencije održali su izvanredno zasjedanje pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa mons. Želimira Puljića 15. rujna u Duhovnom centru Oaza sv. Marije Krucifikse – Službenice Milosrđa u Splitu. Za novog generalnog tajnika HBK izabran je doc. dr. sc. Krunoslav Novak.

Pozdravljajući nazočne na početku zasjedanja nadbiskup Puljić posebno je pozdravio i uputio čestitke biskupima koji su u međuvremenu dobili nova imenovanja: mons. Dražen Kutleša za nadbiskupa koadjutora Splitsko makarske nadbiskupije i apostolskog upravitelja Porečke i pulske biskupije, mons. Petar Palić za mostarsko duvanjskog biskupa i apostolskog upravitelja Trebinjsko-mrkanske i Hvarske biskupije te mons. Milan Stipić za križevačkog biskupa.

U radnom dijelu zasjedanja najprije se pristupilo izboru novog generalnog tajnika HBK budući da je dosadašnji generalni tajnik mons. Petar Palić imenovan za mostarsko duvanjskog biskupa i apostolskog upravitelja Trebinjsko mrkanske i Hvarske biskupije. Za novog generalnog tajnika HBK izabran je svećenik Varaždinske biskupije docent na Hrvatskom katoličkom sveučilištu i zamjenik pročelnika odjela za komunikologiju istoga sveučilišta dr. Krunoslav Novak.

Na zasjedanju je prihvaćen prijedlog splitsko-makarskog nadbiskupa Marina Barišića te je dano odobrenje Hrvatske biskupske konferencije da se za novu crkvu u Prasvetištu Gospe od Otoka u Solinu može zatražiti titula »Basilica minor«. Biskupi su se susreli i s državnim tajnikom Svete Stolice kardinalom Pietrom Parolinom koji će zarediti mons. Antu Jožića, imenovanog nuncija u Bjelorusiji.

► IMENOVANJA

IMENOVANJA BISKUPA MONS. DRAŽENA KUTLEŠE I MONS. PETRA PALIĆA NA NOVE SLUŽBE

Apostolska nuncijatura u republici Hrvatskoj objavila je danas da je papa Franjo imenovao nadbiskupom koadjutorom Splitsko – makarske nadbiskupije mons. Dražena Kutlešu, dosadašnjeg biskupa porečkog i pulskog. Istovremeno papa Franjo je imenovao za mostarsko-duvanjskog biskupa i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog mons. Petra Palića, dosadašnjeg hvarskog biskupa i generalnog tajnika Hrvatske biskupske konferencije.

Kanonsko uvođenje u službu nadbiskupa koadjutora Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Dražena Kutleše zbilo se prigodom svečane Večernje koju je predvodio splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić, u četvrtak 3. rujna u splitskoj prvostolnici.

Mons. dr. Petar Palić službu mostarsko-duvanjskog biskupa i trajnog upravitelja trebinjsko-mrkanskog preuzeo je tijekom euharistijskog slavlja u ponedjeljak 14. rujna, na blagdan Uzvišenja sv. Križa, ispred mostarske katedrale Marije Majke Crkve u koncelebraciji biskupa dviju biskupskih konferencija (BK BiH i HBK), apostolskog nuncija u BiH, brojnih svećenika,

redovnika, redovnica, predstavnika drugih vjerskih zajednica te najviših dužnosnika civilnih vlasti Hrvatske i BiH.

MONS. MILAN STIPIĆ IMENOVAN BISKUPOM KRIŽEVAČKE EPARHIJE

Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj objavila je da je papa Franjo na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije, 8. rujna, imenovao dosadašnjeg apostolskog upravitelja Križevačke eparhije Milana Stipića novim biskupom te jedine grkokatoličke biskupije u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Sloveniji.

Broj: 446/2020.

Krk, 25. rujna 2020.

JESENSKI PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

– **Krk, 7. listopada 2020.** –

Ovogodišnji jesenski plenarni svećenički sastanak održat će se u srijedu 7. listopada o.g. u Biskupskom dvoru u Krku.

Pozivam sve svećenike, redovnike s boravištem na području biskupije te naše bogoslove, s dozvolom mjerodavnih poglavara, na sudjelovanje.

Dnevni red:

09.30 sati: u glavnoj lađi katedrale, pokorničko bogoslužje i mogućnost za ispovijed. Za vrijeme ispovijedi bit će izloženo Presveto sa zajedničkim zaključkom klanjanja;

10.30 sati: odmor uz osvježenje;

10.45 sati: u velikoj dvorani biskupije predavanje red. prof. dr. sc. s. Nele Veronike Gašpar na temu: »Odnos zdravlja i spasenja u kontekstu suvremene evangelizacije«;

11.45 sati: zajednička rasprava;

12.15 sati: izvještaji povjerenikâ i obavijesti; svaki povjerenik neka pripremi svoj izvještaj i iznese plan za novu pastoralnu godinu;

13.00 sati: ručak i završetak sastanka.

✠ Ivica, biskup

Broj: 435/2020.

Krk, 24. rujna 2020.

BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE NA TRSAT

– **11. listopada 2020.** –

Draga braćo svećenici i redovnici!

U nedjelju 11. listopada o.g, ako Bog da, održat će se tradicionalno Hodočašće vjernika Krčke biskupije u svetište Majke Božje Trsatske.

Program će započeti u 10.30, a u 11.00 sati je svečana koncelebrirana sveta Misa.

Župnici, odnosno dekani, mogu organizirati prijevoz i autobusima kao što je to bilo do sada, uz propisane mjere u današnjim okolnostima, tj. Treba računati na to da u autobusima 4 sjedala iza vozača moraju biti prazna. Svi hodočasnici u autobusima moraju imati zaštitne maske.

✠ Ivica, biskup

**BISKUPIJSKA PROSLAVA 100. OBLJETNICE ROĐENJA ZA NEBO
SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA**

– 12. i 13. prosinca 2020. –

Draga braćo svećenici i redovnici!

Naša je Biskupijska obitelj u znaku obilježavanja 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića, koju smo započeli 14. prosinca prošle godine, a koju ćemo zaključiti u nedjelju 13. prosinca 2020. Iako je protekla pastoralna godina bila obilježena pandemijom Covid-19 koja nam je uvelike onemogućila provedbu obilježavanja proslave, želimo ukoliko nam epidemiološke mjere budu dozvoljavale, svečano proslaviti završnicu ovoga povijesnog jubileja. To ćemo učiniti na sljedeći način:

U subotu 12. prosinca predviđa se promocija knjige o slugi Božjemu biskupu Antunu Mahniću, te svečana pjevana Večernja na staroslavenskom jeziku.

U nedjelju 13. prosinca u katedrali u Krku središnja svečanost: sv. Misa koju predvodi mons. Giorgio Lingua, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj u zajedništvu s nad/biskupima iz Hrvatske Biskupske Konferencije, krčkim prezbiterijem i gostima.

Toga dana pozivam sve svećenike da organiziraju liturgijska slavlja u svojim župama prema modelu biskupijskih slavlja na Trsatu, tj. u ranojutarnjim i večernjim satima, te da se animira i organizira dolazak vjernika iz svih krajeva naše Biskupije na središnju svečanost u Krku.

U ponedjeljak, na dan smrti Sluge Božjega 14. prosinca, predviđa se svečana proslava u Zagrebu.

Budući da 14. prosinac 2020. pada u ponedjeljak, za Krčku biskupiju obilježavanje će se upriličiti dan ranije, u nedjelju 13. prosinca. Toga se dana, treće nedjelje došašća inače obilježava u našoj domovinskoj Crkvi nedjelja Caritas. Zbog jubilarne proslave 100. obljetnice rođenja za nebo našega Sluge Božjega, nedjelju Caritas obilježiti ćemo iznimno u nedjelju 20. prosinca, na 4. nedjelju Došašća.

Molim Postulaturu da o detaljima obilježavanja jubilarne proslave pravovremeno obavijesti sve svećenike naše Biskupije.

Sluga Božji biskup Antun Mahnić neka i po ovom okupljanju isprosi našoj Biskupiji i našem prezbiteriju milost hoda u svetosti.

Pozdravljam u Gospodinu,

✠ Ivica, biskup

Broj: 450/2020.

Krak, 29. rujna 2020.

TEČAJEVI PRIPRAVE ZA BRAK

Jesenski Tečaj pripreme za brak za područje o. Krka organizira se **u Krku** u dva termina: od 21. do 25. rujna i od 16. do 20. studenog o.g. Tečaj će se odvijati u velikoj dvorani Biskupije, kroz 5 večeri, od 18.30 do 20.30 sati. Zainteresirani za tečaj moraju se prijaviti Uredu za obitelj. Prijavnicu mogu preuzeti sa mrežne stranice biskupijakrk.hr te je ispunjenu trebaju poslati na e-mail adresu Ureda: ured.obitelj@ri.t-com.hr

Za sudionike s otoka Raba tečaj će se održati **u Rabu** od 30. rujna do 4. listopada. Predbračni tečaj **u Novalji** održat će se od 28. rujna do 2. listopada o.g.

Za područje otoka Lošinja tečaj će se održati u u vjeronaučnoj dvorani **u Malom Lošinj** od 5. do 10. listopada.

U Cresu se Tečaj neće održati u jesenskom terminu.

Neka župnici o Tečaju obavijeste sve zaručnike i mlađe bračne parove te ih potaknu na sudjelovanje. Na Tečaju mogu sudjelovati ne samo oni zaručnici koji se namjeravaju vjenčati tijekom sljedećih mjeseci nego i oni koji to planiraju učiniti kasnije; dapače i oni mlađi bračni parovi koji to nisu mogli učiniti prije ženidbe. Dobro je neprestano podsjećati mlade na potrebu dobre i pravovremene pripreme na sakrament ženidbe.

✠ Ivica, biskup

Broj: 451/2020.

Krak, 29. rujna 2020.

KATEKUMENAT

Odrasli kandidati za primanje sakramenata kršćanske inicijacije pripremaju se zajednički na pojedinim područjima naše biskupije: u Krku za cijeli otok Krk, u Malom Lošinj za Lošinjski dekanat, u Cresu za Creski dekanat te u Rabu za otok Rab. Zainteresirani se javljaju svojim župnicima koji, u razgovoru s njima, trebaju ustanoviti imaju li te osobe potrebne preduvjete za primanje sakramenata te ih zatim prijavljuju u dekanatsko središte.

Priprava kandidata treba započeti u listopadu, održavati se barem jedanput tjedno i neprekidno trajati do Vazmenog bdijenja ili Duhova.

Priprava odraslih na sakramente kršćanske inicijacije za područje **otoka Krka** započinje u Krku, u ponedjeljak, 28. rujna u dvorani župnog stana.

Za zainteresirane s **područja Lošinja** katekumenat će započeti 12. listopada i odvijat će se u dvorani Župnog ureda.

Za kandidate s **otoka Cresa** katekumenat će se od mjeseca listopada, ukoliko bude zainteresiranih, održavati u Cresu.

Za područje **otoka Raba** katekumenat će započeti 6. listopada i odvijat će se u prostoru župnog ureda.

Sve odredbe i upute o odvijanju katekumenata mogu se pronaći u *Službenom vjesniku Biskupije Krk*, 4/2011., str. 156.

✠ Ivica, biskup

Broj: 452/2020.

Krk, 29. rujna 2020.

NAŠI SVEĆENIČKI KANDIDATI

Svećenički kandidati Krčke biskupije u akademskoj godini 2020./2021. su:

1) U Bogoslovnom sjemeništu »Ivan Pavao II.« u Rijeci, odn. na filozofsko – teološkom studiju na Teologiji u Rijeci: Andrija Živković (VI. godina) i Zoran Maričević (III. godina);

2) Na filozofsko teološkom studiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu: Marko Mikić (I. godina).

✠ Ivica, biskup

➤ **POVJERENSTVO ZA MLADE**

Broj: 04/2020.

Krk, 28. rujna 2020.

**PREDVIĐENE AKTIVNOSTI POVJERENSTVA ZA MLADE
U PASTORALNOJ GODINI 2020 – 2021.**

Povjerenstvo za mlade u 2020./2021. predviđa četiri susreta (duhovnih obnova) te pet susreta za animatore u suradnji sa Riječkom i Zagrebačkom nadbiskupijom.

➤ **RASPORED SUSRETA ZA MLADE:**

- 1) 04.12. – 06.12.2020. adventska duhovna obnova za mlade u »Betaniji« na Lošinj.
- 2) 28.12.2020. – 01.01.2021. duhovna obnova za mlade u Međugorju.
- 3) 26.02 - 28.02.2021. korizmena duhovna obnova u »Betaniji« na Lošinj.
- 4) 24.04.2021. susret pjevačkih zborova mladih u Vrhu na Krku.

➤ **RASPORED SUSRETA ZA ANIMATORE:**

- 1) 07.11. 2020. susret u »Oazi« na Krku.
- 2) 20.11. – 22.11.2020. susret u »Betaniji« na Lošinj.
- 3) 05.03 – 07.03.2021. susret u »Betaniji« na Lošinj.
- 4) 09.04. – 11.04.2021. susret u »Betaniji« na Lošinj.
- 5) 29.05. – 30.05.2021. susret u »Betaniji« na Lošinj.

Mole se župnici i župni suradnici, osobito na župama u kojima se radi s mladima, da svoje mlade potiču na sudjelovanje tako da unaprijed organiziraju svoje obaveze te mogu sudjelovati na planiranim događanjima.

Susreti za animatore predviđeni su za formaciju onih mladih koji će biti pomoć u motivaciji svojih bližnjih na putu rasta u vjeri te uključivanja u župnu zajednicu.

O svemu ćete biti pravovremeno obaviješteni službenim dopisom. Cijelu pastoralnu godinu mladih preporučamo u vaše molitve, te od srca zahvaljujemo za svako dosadašnje nastojanje!

Marin Hendrih, povjerenik za mlade

➤ **POVJERENSTVO ZA USTANOVE POSVEĆENOG ŽIVOTA
I DRUŽBE APOSTOLSKOG ŽIVOTA**

NAJAVE PREDSTOJEĆIH DOGAĐANJA

Redoviti predbožićni susret za redovnice bit će uklopljen u svečanost proslave 100. obljetnice rođenja za nebo sluga Božjega biskupa Antuna Mahnića 12. i 13. prosinca o.g., posebno u svetu euharistiju koja će se održati 13. prosinca u krčkoj katedrali.

Susret prigodom Dana posvećenog života za redovnice i redovnike bit će na sam Dan 2. veljače 2021. i početak će prigodnim izlaganjem koje će u dvorani biskupije imati s. Dobroslava Mlakić o novostima i aktualnostima glede Majke Marije Krucifikse Kozulić. Nakon izlaganja biti će sveta misa u katedrali s početkom u 18 sati.

O možebitnoj korizmenoj obnovi za redovnice bit ćete obavješteni naknadno.

Zvonimir Badurina Dudić, povjerenik

➤ **APOSTOLAT ŽENA ZA DUHOVNO MAJČINSTVO**

DUHOVNA OBNOVA ZA DJEVOJKE I ŽENE

– Krk, 3. listopada 2020. –

U subotu, 3. listopada od 9 do 19 sati u »Oazi Kraljice mira« župe Krk održat će se duhovna obnova za djevojke i žene povodom obljetnice smrti (8. listopada), ali i 120. obljetnice rođenja službenice Božje Marice Stanković (rođene u Zagrebu, 31.12.1900.). Na duhovnu obnovu mogu doći sve zainteresirane djevojke i žene.

Program započinje u 9 sati, a uključuje razmatranja, molitvu, mogućnost za sv. ispovijed, molitvu krunice i sv. misu, kao i zajednički objed, te razgovor i druženje. Vodit će ga više svećenika. Završetak se predviđa oko 19.00 sati.

Zbog organizacijskih razloga mole se zainteresirane da se prijave na telefon župnog ureda u Krku do uključivo 1. listopada. Mole se župnici da obavijeste svoje župljanke.

Mirjana Žužić

GODIŠNJICA SMRTI SL. BOŽJE MARICE STANKOVIĆ

– Krk, 8. listopada 2020. –

Uobičajeno hodočašće žena Krčke biskupije u Zagreb na obljetnicu smrti sl. Božje Marice Stanković 8. listopada ove se godine zbog epidemiološke situacije i preporučenih mjera neće održati. Istoga će se dana, u četvrtak, 8. listopada u krčkoj Katedrali održati sv. misa u 19.00 sati koju će predvoditi mons. Ivica Petanjak. U 18.00 sati će se moliti krunica obogaćena razmatranjima službenice Božje.

Na krunicu i sv. misu na poseban se način pozivaju djevojke i žene. Mole se župnici da o ovome obavijeste svoje župljane.

Mirjana Žužić

Iz postulature sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića

IZLOŽBA »HRVATSKI SVECI I BLAŽENICI U NAŠEM NARODU«

U vidu obilježavanja 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića u našoj će se biskupiji predstaviti izložba »Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu« koja je bila otvorena prigodom 12. Dana hrvatskih svetaca i blaženika u Križevcima u svibnju o.g.

Mlada akademska slikarica Eva Vukina autorica ovogodišnje izložbe među portrete uvrstila je i lik sluge Božjega biskupa Mahnića.

Izložba će se otvoriti u Krku, u crkvi sv. Kvirina, u petak 30. listopada s početkom u 19.30 sati uz prigodni program.

U subotu 7. studenog ista izložba bit će predstavljena u Malom Lošinj, u župnoj dvorani, s početkom u 18.30 sati.

Saša Ilijić

Iz Caritasa Biskupije Krk

► NAJAVE

SUSRET SVIH DONATORA I ORGANIZATORA PROJEKTA »PRIJATELJI S MORA«

Biskupijski Caritas organizira susret »prijatelja s mora« – svih koji su na bilo koji način doprinijeli u ovom projektu: od smještaja i usluga do novčanih donacija. Okupljanje je u subotu 10. listopada o. g. s početkom u 10.00 sati u »Oazi Kraljice mira« na prostoru župe Krk, a predviđen je dolazak i predstavnika iz drugih nad/biskupijskih Caritasa s kojima se surađivalo u projektu. Cilj je susreta međusobno se upoznati, izmijeniti iskustva, definirati prednosti i eventualne nedostatke projekta te započeti planiranje projekta za iduću sezonu. Predviđena je i podjela zahvalnica te neformalno druženje uz zakusku.

AKCIJA »PLAMEN ZA DVOSTRUKO DOBRO«

Već uhodana akcija biskupijskog Caritasa »Plamen za dvostruko dobro« održat će se i ove godine uoči svetkovine Svih svetih. U tridesetak župa župljani će imati priliku kupiti lampione za grobove svojih dragih pokojnika i time pomoći onima u potrebi. Sav prihod od lampiona namijenjen je za obitelji naše biskupije koje su slabijeg imovinskog stanja i školuju djecu te za ostale potrebite pri župnim Caritasima. Prigodni lampioni u obliku srca označeni amblemom Caritasa moći će se nabaviti po cijeni od 10 kuna. U biskupijskoj knjižari »Sveti Kvirin« lampioni se mogu nabaviti tijekom cijele godine. Od prošlogodišnje akcije prodano je preko 8.000 lampiona. Što se tiče načina provođenja akcije svaka je župa slobodna realizirati akciju kako smatra najboljim, a ako je potrebno još lampiona slobodno se mogu obratiti biskupijskom Caritasu. Iskustvom dosadašnjih akcija savjetuje se na vrijeme informirati župljane o akciji te na vrijeme staviti lampione u ponudu.

SASTANAK VODITELJA ŽUPNIH CARITASA

Kao i svake godine uoči Nedjelje Caritasa održat će se sastanak voditelja svih župnih Caritasa s područja biskupije. Uz prisutnost svih djelatnika biskupijskog Caritasa, na čelu s njegovim predsjednikom biskupom Petanjkom te voditeljima svih župnih Caritasa, razmotrit će se godišnji rad i djelovanje kako biskupijskog tako i župnih Caritasa. Za svoje župe voditelji će moći preuzeti materijale za Nedjelju Caritasa, prigodne letke i omotnice za dobrovoljni prilog. U planu je sastanak održati u dvorani biskupije 28. studenog u prijepodnevnim satima, a konačni plan i raspored s eventualnom izmjenom datuma voditeljima će biti dostavljeni na vrijeme.

PROJEKT 72 SATA BEZ KOMPROMISA NA KRKU

Međunarodni volonterski projekt *72 sata bez kompromisa* najveći je volonterski projekt za mlade koji se ove godine održava od 15. do 18. listopada u jednoj općini i 14 gradova diljem Hrvatske, a među kojima je po prvi puta i otok Krk. Organizaciju projekta preuzeo je biskupijski Caritas, a sama bit projekta leži u tome da veliki broj mladih istovremeno volontira na različitim mjestima. Održavaju se akcije koje mogu biti radnog, ekološkog i socijalnog karaktera, a ono što ovaj projekt čini drugačijim od drugih je beskompromisnost volontera, što znači da će mladi volonteri saznati volontersku akciju tek na samom početku projekta, čime beskompromisno daruju svoje vrijeme, vještine i talente za potrebe svoje zajednice. Pozvani su uključiti se mladi od 15 do 35 godina, a prijaviti se mogu preko službene stranice www.72sata.hr.

Projekt uz veliki broj volontera obuhvaća i veći broj udruga, institucija i organizacija, čime se općenito potiče društvo na aktivnije sudjelovanje i promociju volonterstva kao poželjne aktivnosti. Uz očiti cilj promocije volonterstva jednako su važni i ostali ciljevi projekta, a to su pomoć ljudima u potrebi (solidarnost) i osvještavanje dostojanstva svakog čovjeka, potaknuti mlade na proaktivnost i prepoznavanje potreba društva, podizanje svijesti o brizi za okoliš/prirodu i poticanje mladih na aktivno življenje vjere.

Priprema za ovogodišnji projekt krenula je pod sloganom *Budi promjena* - da u društvu koje se našlo u novoj i neobičnoj situaciji, mladi budu pozitivna promjena i nosioci pozitivne. Očekuje se preko 3.000 mladih diljem Hrvatske koji će darovati svoje vrijeme i vještine za potrebe lokalnih zajednica, a predviđeno je preko 350 volonterskih akcija.

U dosadašnjih 5 godina održavanja u Hrvatskoj je kroz projekt prošlo više od 5500 mladih volontera u preko 750 volonterskih akcija. Za više informacija o projektu možete posjetiti 72sata.hr ili pisati na e-mail: krk@72sata.hr, a pozvani ste i zapratiti instagram profil @72sata.krak

Hodogram projekta na Krku: projekt počinje u četvrtak 15. listopada o.g. s večernjom svetom misom u katedrali koju predvodi biskup Ivica Petanjak nakon čega slijedi podjela majica i akcija. Volonterske akcije održavaju se u petak i subotu po otoku Krku, projekt se zaključuje u nedjelju jutarnjom svetom misom u 10 sati.

AKCIJA »ZAJEDNO MOŽEMO VIŠE«

Tijekom adventa biskupijski Caritas ima u planu provesti akciju »Zajedno možemo više« u suradnji s lokalnom trgovinom na otoku Krku. Akcijom bi se prikupljalo prehrambene namirnice i higijenske potrepštine koje kupci mogu ostaviti u za to predviđenim košarama, a sve prikupljeno podijelilo bi se korisnicima redovnog programa Socijalne košarice, programa pomoći u hrani/higijeni. Zbog novonastale situacije s pandemijom moguće je otkazivanje akcije ili njena izmjena.

NAJAVE ZA 2021. GODINU

- Veljača: Upravno vijeće biskupijskog Caritasa
- Veljača: Edukativna radionica za voditelje župnih Caritasa
- Ožujak: Duhovna obnova za župne Caritase

► IZVJEŠTAJI

CARITASOV PROJEKT »PRIJATELJI S MORA« U SEZONI 2020.

Uspješno je završen sezonski projekt više Caritasa nazvan »Prijatelji s mora«, koji je ovoga ljeta djelovao u organizaciji Caritasa Biskupije Krk s partnerima Caritasom Sisačke biskupije i Caritasom Đakovačko-osječke nadbiskupije. Naime, obiteljima s djecom slabijeg i-movinskog stanja bio je omogućen besplatan smještaj kod iznajmljivača privatnog smještaja koji su nerijetko uz smještaj darovali obiteljima i koji obrok te svoju pažnju i vrijeme što je rodilo obostranim zadovoljstvom i uspomenu za život. Uz donatore smještaja bilo je tu i različitih donatora usluga koji su omogućili obiteljima dodatni sadržaj, od toplih obroka i slastica u restoranu, predavanja, donacija hrane i putnih troškova do zabavnog sadržaja poput aquaparka i podmornice.

Ukupno 19 obitelji, 96 osoba, od čega 61 dijete, ostvarilo je 655 noćenja. Deset obitelji bilo je smješteno kod donatora smještaja na području otoka Krka i Paga te devet obitelji na prostoru župe Krk u »Oazi Kraljice mira«. Obitelji koje su bile, u dvije grupe po tjedan dana, u »Oazi Kraljice mira« imale su osiguran prijevoz, obroke i animatoricu, a uz kuharicu i voditeljicu, i župnik kao domaćin provodio je vrijeme s njima što je obiteljima i djeci posebno značilo.

Većina prijavljenih donatora smještaja bila je s otoka Krka - njih 14, zatim 5 s Paga te 2 s Cresa od kojih je obitelj primilo njih 9 na Krku i 1 na Pagu. Donatora usluga kao što su restorani i obrti različitih uslužnih djelatnosti bilo je 9, a novčanih donacija bilo je 8 u vrijednosti od 4.400 kn čime je obiteljima pokriven dio putnih troškova i prehrane.

CARITASOV PROJEKT »KUĆA ZA ODMOR« U MARTINŠĆICI U SEZONI 2020.

Unatoč izazovnoj godini Caritas Biskupije Krk uspio je realizirati i projekt »Kuća za odmor« koja se nalazi u Martinšćici na otoku Cresu. Projekt je to kojim se omogućuje primarno obiteljima s više djece i onima slabijeg imovinskog stanja besplatno ljetovanje u Caritasovoj kući koja prima obitelji već 15 godina. Kroz već uhodanu i dobru suradnja s Caritasom Đakovačko-osječke nadbiskupije većina obitelji dolazi s područja Slavonije. Ovoga ljeta kroz kuću je prošlo 14 obitelji, ukupno 78 osoba od čega je 52 djece, a ostvareno je 695 noćenja. Vrijedni volonteri Caritasa svake godine na početku i na kraju sezone uredi i počiste kuću i okućnicu dok obitelji same ostavljaju uredno iza sebe za iduću obitelj. U projekt je uključen i župnik Martinšćice fra Tomislav Kero, kao produžena ruka Biskupijskog Caritasa. Ove je godine obiteljima ponuđeno i besplatno predavanje u Institutu »Plavi svijet« u Velom Lošinju čemu su prisustvovala tri obitelji, njih 25 što je bila iznimna radost za njihovu brojnu djecu.

HUMANITARNOM IZLOŽBOM PRIKUPLJENO 5.100 KN ZA FOND MAHNIĆA

Udruga »Termen« u suradnji s Caritasom Biskupije Krk organizirala je od 18.07. do 16.08. humanitarnu izložbu pod nazivom »Iz kaosa red« kojom su predstavljeni radovi nastali za vrijeme pandemije mladog i perspektivnog slikara Ivana Cara iz Malinske. Od strane 22 donatora izložbom je prikupljeno 5.100 kn za Caritasov Fond Sluga Božji biskup Antun Mahnić koji pomaže učenicima i studentima koji dolaze iz obitelji slabijeg imovinskog stanja. Također, svi koji su sudjelovali uplatom u Fond sudjelovali su u nagradnoj igri te su izvučenih troje dobili na poklon od autora po jednu sliku sa izložbe.

KRONIKA BISKUPA IVICE PETANJKA

Lipanj

4. primio u posjet mons. Božu Radoša, varaždinskog biskupa;
  - navečer u katedrali suslavio svečano slavlje sv. Kvirina, zaštitnika biskupije;
6. predvodio putem online video prijenosa 10. *Krunicu Hrvata svega svijeta*;
8. – 9. sudjelovao na redovitom 60. plenarnom zasjedanju HBK;
13. predvodio slavlje sv. Antuna Padovanskog na Košljunu;
14. krstio u Kamporu 4. dijete obitelji Perić;
  - navečer u Rijeci suslavio svetu misu o blagdanu sv. Vida, zaštitnika Riječke nadbiskupije;
18. predslavio u katedrali misu posvete ulja;
  - podijelio u kapeli u Ordinarijatu bogoslovu Andriji Živkoviću službu akolitata;
20. slavio svete mise i podijelio svetu Potvrdu u župi Mali Lošinj;
  - navečer slavio svetu misu i podijelio svetu Potvrdu u župi Susak;
21. slavio svetu misu i podijelio svetu Potvrdu u župi Veli Lošinj;
  - navečer slavio svetu misu i podijelio svetu Potvrdu u župi Unije;
22. sudjelovao u Rijeci na sastanku biskupa metropolije;
24. u Ljubljani gostovao u emisiji *Obzorja Duha* RTV Slovenije posvećenoj slugi Božjemu biskupu Antunu Mahniću;
27. slavio svetu misu i podijelio svetu Potvrdu u župi Dubašnica;
28. slavio svetu misu i podijelio svetu Potvrdu u župi Njivice;
  - slavio svetu misu i podijelio svetu Potvrdu u župi Omišalj;
29. prisustvovao izboru benediktinske opatice u Rabu te predslavio svetu misu.

Srpanj

4. predvodio misno slavlje u Kući matici na Donjoj Drenovi u Rijeci prigodom Dana Družbe sestara Presvetog Srca Isusova;
5. slavio svete mise i podijelio svetu Potvrdu u župi Krk;
8. primio u posjet Salezijanske postulante;
11. slavio svetu misu i podijelio svetu Potvrdu u župi Risika;
12. slavio svetu misu i podijelio svetu Potvrdu u župi Baška;
  - slavio svetu misu i podijelio svetu Potvrdu u Vrbniku krizmanicima župe Vrbnik i župe Garica;
30. primio u posjet apostolskog nuncija u RH mons. Giorgia Linguu;

Kolovoz

1. susreo se s uzoritim kard. Josipom Bozanićem, nadbiskupom zagrebačkim, u Domu sv. Martina u Malom Lošinj;
1. – 4. sudjelovao na Cresu na ljetovanju bogoslova;
4. susreo se u Cresu sa 25 franjevačkih bogoslova koji su započeli pripreme za svečane zavjete;

5. slavio svetu misu povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti u Svetištu M. B. Goričke;
12. prisustvovao oproštaju tajnika Apostolske nuncijature u RH mons. Janusza Stanisława Błachowiaka;
14. predslavio misu bdijenja Velike Gospe u svetištu M. B. Goričke;
15. u katedrali slavio svečanu svetu misu o svetkovini Velike Gospe;
16. predvodio u Bibinjama misu i procesiju o slavlju sv. Roka;
19. primio predstavnike Hrvatskog restauratorskog zavoda na sastanak;
21. posjetio u Krku u Svećeničkom domu mons. Andriju Depikolozvana;
24. sudjelovao u Poreču na sastanku biskupa Riječke metropolije;
  - suslavio svetu misu u Svetvinčentu o slavlju bl. Miroslava Bulešića;
25. – 28. prisustvovao duhovnim vježbama na Košljunu;
26. predvodio u Vrhu misno slavlje i sprovodne obrede za pok. mons. Andriju Depikolozvana;
27. predvodio u Rijeci misno slavlje i sprovodne obrede za pok. fra Stanislava Nikolu Novaka, OFM Cap.

Rujan

3. posjetio u Krku svećenike na duhovnim vježbama u samostanu Karmelićana;
5. sudjelovao na 25. hodočašću u Zrin i suslavio na svetoj misi;
8. predslavio u Dubrovniku u svetištu Gospe od Milosrđa svetkovinu Male Gospe;
12. predslavio svetu misu na Udbini povodom Dana hrvatskih mučenika;
13. suslavio u katedrali na svečanoj grkokatoličkoj Božanskoj liturgiji sv. Ivana Zlatoustog povodom 170. obljetnice rođenja sluga Božjega biskupa Antuna Mahnića;
14. suslavio u Mostaru na svetoj misi tijekom koje je mons. Petar Palić preuzeo službu mostarsko-duvanjskog biskupa i apostolskog upravitelja Trebinjsko-mrkanske biskupije;
15. sudjelovao u Splitu na Izvanrednom zasjedanju HBK te prisustvovao susretu sa uzoritim kard. Pietrom Parolinom, državnim tajnikom Svete Stolice;
16. suslavio u Solinu na svetoj misi biskupskog ređenja mons. Ante Jožića, imenovanog apostolskog nuncija u Bjelorusiji;
17. predvodio u Puntu sprovodne obrede i misno slavlje za pok. č. s. M. Leoniju Pobi, Karmelićanku BSI;
18. primio u biskupskom dvoru gosp. Renata Gunjevića, predsjednika krčkog ogranka Pokreta za život;
21. predslavio u Mundanijama svetu misu o slavlju sv. Mateja povodom 650. godišnjice prvog spomena Mundanija i sv. Ilije;
23. sudjelovao u biskupskom dvoru na sastanku biskupijskih povjerenika i predstojnika u-redâ;
28. sudjelovao u Rijeci na Teološko-pastoralnom seminaru.

➤ **SVEĆENICI****IMENOVANJA I PREMJEŠTAJI U BISKUPIJI KRK**

Odlukom krčkog biskupa mons. Ivica Petanjka došlo je do sljedećih razrješenja i imenovanja u Krčkoj biskupiji:

vlč. Frane Brozić razriješen je službe župnika u Loparu, a imenovan je župnim pomoćnikom u Malom Lošinj;

vlč. Anton Budinić razriješen je službe župnog vikara u Cresu i upućuje se na poslijediplomski studij moralne teologije u Rim;

vlč. Anton Depikolozvane razriješen je službe župnog upravitelja župâ Punat i Stara Baška, koju je privremeno vršio do imenovanja novog župnika;

vlč. mr. Saša Ilijić razriješen je službe biskupovog tajnika i ceremonijara i službe voditelja Odjela za crkvenu glazbu i glazbenu baštinu pri Uredu za crkvenu umjetnost i kulturna dobra;

vlč. Josip Karabaić razriješen je službe župnog vikara u Malom Lošinj, a imenovan je biskupovim tajnikom i ceremonijarom;

vlč. Ivica Kordić razriješen je službe župnika u Puntu i Staroj Baški te odlazi u misije u Biskupiju Mongu u Zambiji;

vlč. mr. Luka Paljević razriješen je službe župnika u Polju, a imenovan je župnikom u Puntu i Staroj Baški. Također je imenovan biskupijskim povjerenikom za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba;

mons. mr. Zvonimir Seršić imenovan je župnikom u Polju;

vlč. mo. Josip Vidas imenovan je župnikom u Njivicama i voditeljem Odjela za crkvenu glazbu i glazbenu baštinu pri Uredu za crkvenu umjetnost i kulturna dobra;

vlč. Božidar Volarić razriješen je službe župnika u Njivicama, a imenovan je župnikom u Loparu.

➤ **OBAVIJEST****VJERONAUKE ZA ODRASLE**

S novom pastoralnom godinom, započinje u župi Krk i nova godina vjeronaučnih susreta za odrasle. Susrete predvodi mons. Valter Župan, biskup u miru, u dvorani Biskupije srijedom u 19.30 sati.

Susreti se preporučaju svim odraslim vjernicima, ne samo iz župe Krk nego i zainteresiranima s područja otoka Krka, koji žele na jednostavan način naučiti ili obnoviti znanje o istinama kršćanske vjere. Mole se župnici da o ovome obavijeste svoje župljane.

➤ **IZVJEŠTAJI****PROSLAVA SVETKOVINE SV. KVIRINA****– Krk, 1.-4. lipnja 2020. –**

Središnjoj proslavi sv. Kvirina, zaštitnika Krčke biskupije, 4. lipnja o.g. u krčkoj katedrali, prethodila je trodnevnica u kojoj su misna slavlja predvodili redom o. Dominik Magdalenić, prior karmelićanskog samostana u Krku, fra Antun Badurina, gvardijan franjevačkog samostana u Krku te mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar.

Misno slavlje na dan svetkovine predvodio je varaždinski biskup mons. Bože Radoš u koncelecijaciji biskupa Riječke metropolije: krčkog biskupa, domaćina, mons. Ivica Petanjka, riječkog nadbiskupa i metropolite mons. Ivana Devčića, gospičko-senjskog biskupa mons. Zdenka Križića, porečkog i pulskog biskupa mons. Dražena Kutleše te krčkog biskupa u miru mons. Valtera Župana. Zbog restriktivnih mjera koje su još uvijek bile na snazi, kao predstavnici svećenika i redovnika Krčke biskupije na misnom su slavlju sudjelovali dekani te svećenici i poglavari samostana na području Grada Krka. Kao predstavnik civilnih vlasti nazočio je gradonačelnik Krka g. Dario Vasilić.

Na početku svete mise pozdravni je govor održao mons. Ivica Petanjak. Izrazio je žaljenje što ovogodišnje okolnosti prouzročene pandemijom ne dozvoljavaju da se svetkovina sv. Kvirina proslavi kao proteklih godina: s mnoštvom koncelebrata, uzvanika te sudjelovanjem župljana iz svih župa. No, također, napomenuo je kako smo svi pozvani u ovoj prigodi zahvaliti Bogu i našim nebeskim zaštitnicima što je cjelokupno područje naše biskupije do sad bilo pošteđeno pandemije koja je zahvatila gotovo cijeli svijet i odnijela mnoge žrtve. Pozdravio je nazočnog nadbiskupa i biskupe, a posebno predvoditelja slavlja mons. Božu Radoša, koji je rado i spremno prihvatio poziv. Zahvalio je i voditeljima trodnevnice, te pozdravio sve prisutne svećenike, redovnike, redovnice i hodočasnike. Gradonačelniku Grada Krka prof. Dariju Vasiliću čestitao je dan Grada Krka.

Mons. Bože Radoš okupljenima se obratio homilijom. »Danas cijela Biskupija Krk slavi svoga zaštitnika sv. Kvirina, pastira koji pazi da svako dijete koje je na putu sretno i radosno ide putem koji vodi prema dobru – prema Dobrome. Sveti Kvirin svojim je životom i svojim mučeništvom ispovjedio pripadnost Bogu koji je za njega prolio svoju Krv. Oduševio se za Krista koji je tako ljubio svoje da se dao za njih do potpune predaje na drvetu križa.« »Nije to bilo jednokratno svjedočanstvo ljubavi nego izvor iz kojeg ljubav, poput bistrog potoka teče i snaži sve putnike, kupa ih svojom ljubavlju te ih tako sobom ispunja da su oni spremni svoje živote položiti u njegove ruke kako bi postali sjeme za drugoga.« »Život mučenika možemo razumjeti samo u uskom odnosu prema 'Prvom mučeniku'. U svakom se od njih očituje čudesna Božja snaga kojom podupire slabe ljude da svjedoče ljubav kojoj nema kraja.« »U životu svetaca i mučenika slušamo govor Duha Oca nebeskoga, Duha Svetoga koji nam otkriva Božji put ljubavi koji teži zahvatiti sav svijet.«

U trenutku Isusovog predanja u ruke Očeve, u njegovoj smrti na križu, rađa se nova obitelj. »Krik umiranja postaje krik novorođenčeta iz kojeg slijedi nebrojena četa onih koja s njim hodi u život«. Po darivanju Duha Svetoga Bog nam daje da počnemo disati onako kako je

on disao, da »prodišemo dobrotom, istinom, mirom, praštanjem...« »Dah života i novog di-
sanja kroz povijest najsnažnije istječe upravo preko onih koji su snagom Kristove muke po-
stali svjedoci – mučenici.«

Tako je bilo i sa svetim Kvirinom. Duh Očev progovorio je preko njega najjače upravo onda
kada je bio utamničen i ubijan. »Neka nas sveti Kvirin zagovara na životnome putu kako bi i
sami postali kanal po kojem Kristov Duh dolazi do svakog čovjeka.«

Na kraju misnog slavlja mons. Radoša pozdravio je vlč. Saša Ilijić, postulator u kauzi za pro-
glašenje blaženim i svetim sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića. Izrazio je radost što je
mons. Radoš kao predvoditelj slavlja, u ovoj godini 100. obljetnice rođenja za nebo Sluge
Božjega, ujedno i hodočasnik varaždinske Crkve u katedralu u kojoj je grob Sluge Božjega,
koji je s ovoga istog mjesta tražio i zazivao zagovor svetog mučenika – biskupa Kvirina. Za-
želio je da mu biskup Mahnić izmoli jasna kršćanska načela koja će ga voditi u njegovom
životu i biskupskoj službi. Pozvao ga je također da sa svojim svećenicima i vjernicima varaž-
dinske biskupije hodočasti na grob Sluge Božjega. Vlč. Ilijić uručio je zatim mons. Radošu
portret biskupa Mahnić, rad akademske slikarice Eve Vukine, upravo iz Varaždinske bisku-
pije.

Mons. Radoš s ostalim se biskupima uputio zatim na grob Sluge Božjega te predvodio mo-
litvu.

Irena Žužić

MISA POSVETE ULJA OKUPILA SVEĆENIKE I REDOVNIKE KRČKE BISKUPIJE

– **Krk, 18. lipnja 2020.** –

Misa posvete ulja koja se tradicionalno slavi na Veliki četvrtak ujutro ove je godine bila
odgođena zbog mjera propisanih radi pandemije koronavirusa pa se proslavila u četvrtak
18. lipnja u Krčkoj katedrali. Koncelebrirano misno slavlje u kojem je sudjelovalo 50-tak sve-
ćenika i redovnika Krčke biskupije te biskup u miru mons. Valter Župan, predslavio je krčki
biskup mons. Ivica Petanjak.

U homiliji, biskup Petanjak najprije je zahvalio Bogu što je stanovnike Krčke biskupije zaštitio
od opasnosti virusa koji je harao i što se danas možemo ponovno okupljati oko euharistij-
skog stola. Oslanjajući se na prvo čitanje (Sir 48, 1-14) napomenuo je kako je veliki prorok
Ilija, kojeg eto Sirah s pravom uzdiže u nebesa, a koji je i danas toliko cijenjen, bio čovjek sa
svojim usponima i padovima, i koji je i sam morao proći sve faze odrastanja u mudrosti, ali i
u vjeri i pravoj spoznaji samog Boga. »Bogu se svidjela gorljiva narav proroka Ilije i podržavao
ga je, a kad bi Ilija negdje pretjerao, Bog je pronalazio načina kako da ga malo primiri, da
mu pročisti prave poglede i da ga opet iskoristi kao svoga vjernog proroka, a onda mu podari
i slavni završetak uzimajući ga k sebi u nebo.« »I Božjem narodu imponira takav jedan odlu-
čan prorok koji znade što hoće od svog života, pa makar pri tom činio i određene greške.
Ljudi će preko toga prijeći i opravdati ga, jer se i sami žele poistovjetiti s njim i njegovim
odlučnim opredjeljenjima. Svakome vremenu, pa i našem, potrebni su Ilije, koji neće na obje

strane hramati kao njegovi suvremenici (usp. 1 Kr 18,21), nego sigurno na pravom putu stajati i odlučno za Boga gorjeti.«

Svećenicima je biskup poručio: »Svoju dušu i svoj svećenički poziv i odabir moramo svakodnevno kroz molitvu i svete sakramente hraniti i onu odluku koju smo jednoć donijeli danomice obnavljati i podržavati.« »I zato u sklopu Isusova Govora na gori danas slušamo Isusovu pouku o molitvi, o Oče našu. Biskup Antun Mahnić osvrnuo se također na Očenaš i tumačio ga u svjetlu svećeničkog poziva i poslanja pa se zaustavio na riječima: Dođi Kraljevstvo Tvoje!, i rekao: 'Samo jednu želju upravljamo nebu, samo jednu molitvu: *Adveniat regnum tuum eucharisticum!* Da bi što prije došlo, u nama se ostvarilo i na sve vijekove utvrdilo kraljevstvo euharističnoga Kralja. Dakako najprije u nas pomazanika Njegovih, u nas svećenika, koji sve što smo, jesmo tek u koliko stojimo u službi ovog najsvetijeg Otajstva vjere naše! A po nama, našim primjerom i nastojanjem, da bi se ovo kraljevstvo proširilo, da bi se utvrdilo i u stadi našem!« (*Dođi Kraljevstvo Tvoje*, u Antun Mahnić, *Katolički svećenik*, priredio Antun Alfirević, 1938., str. 173.). Donoseći različite primjere iz Starog i Novog zavjeta, biskup Mahnić dolazi do Isusovih *Blaženstava* i *Govora na gori* kao temelja na kojem se gradi euharistijsko kraljevstvo Božje na zemlji koje se sastoji u poniznosti i samozataji koje se očituju u: blago siromašnima duhom, blago ožalošćenima, blago čistima srcem, blago progonjenima,... i ta poniznost i samozataja kroz Isusov život postaje sve vidljivija i vidljivija, sve dok se ne pretvori u kruh i vino, kao tijelo i krv Kristovu, gdje se Krist, kaže Mahnić, »pokorava riječima nevrijednog svećenika.'

Jasno je stoga da su prvi dionici i stanovnici euharistijskog kraljevstva oni koji žive po duhu Blaženstava. 'Temelj, na kojem se osniva euharistijsko kraljevstvo Isusovo, temelj je poniznosti. Poniznosti i iz poniznosti izvirućih kreposti: krotkosti, poslušnosti, ustrpljivosti, samozataje i samoprijedora, požrtvovne ljubavi, koja ne traži svoje, koja sve nosi, sve trpi. Riječju: ove su one tako zvane pasivne kreposti, koje svijet tako omalovažava, te ih drži pače ljudskom slabocom.' (*Dođi Kraljevstvo Tvoje*, str. 174.).«

Dalje pojašnjava biskup Ivica: »Sve dok ovo nisam pročitao, nisam Očenaš povezo i promatrao kroz euharistiju i nikad mi nije palo na pamet da kraljevstvo Božje za koje molimo da dođe na zemlju i da zaživi na zemlji treba imati obilježja euharistijskog Krista, čiji je temelj poniznost i kreposti koje izvire iz poniznosti. Te kreposti Sluga Božji zove pasivne, makar bi se one trebale nazvati aktivne u najvišem smislu i značenju riječi, jer su to kreposti koje iznutra moraju izgraditi osobnost svakog čovjeka i svaka od njih zahtijeva silnu žrtvu, rad na sebi, svakodnevni trud i to je jedini put svetosti koji počinje molitvom Očenaša, dobiva vidljivi izričaj u slavlju euharistije i ima zajamčenu sigurnost života vječnoga. Svaki od nas svećenika morao bi u ovim krepostima čvrsto stajati, ako želimo po Duhu Isusovu živjeti i ako želimo imati odvažnost i upornost proroka Ilije.«

Uz obrede posveta ulja, ovo je misa u kojoj svećenici obnavljaju svoja svećenička obećanja. Također, prigoda je to da se spomenemo onih koji obilježavaju godišnjicu svoga svećeničkog ređenja. Ove godine naš svećenik vlč. Mate Žic slavi dijamantni jubilej – 60. godina svećeničke službe. Čestitku slavljenu izrekao je mons. Petanjak.

Krčki biskup ovom je prigodom objavio i izrazio radost što se naš svećenik vlč. Ivica Kordić, koji je 15 godina djelovao kao misionar u Zambiji, nakon 19 godina službovanja u Hrvatskoj, ponovno vraća u Zambiju. Uime krčkog prezbiterija poklonio mu je kalež i pliticu za njegovu

novu službu. Vlč. Kordić zahvalio je na podršci o. Biskupa i svećenika te rekao kako osjeća radost što može još jednom služiti kao misionar tamo gdje se osjeća kao u svom drugom domu, s kojim povezanost nikad nije oslabila.

Na kraju je vlč. Mate Žic zahvalio na čestitkama za svoj jubilej, ali i u ime svih svećenika čestitao biskupu Petanjku i zahvalio mu na 5 godina biskupske službe i uloženom trudu na dobro naše biskupije. Oca Biskupa i sve svećenike pozvao je da u biskupijskom prezbiteriju stvaraju obiteljsko ozračje, gaje svećeničko srodstvo i znaju se radovati svakom svećeničkom kandidatu. Istaknuo je kako je potrebno je »mladom se radovati, upućivati ga u život, a starije pomoći da može slaviti Sveta Otajstva i onda kada tjelesne sile smalaksaju.« Biskupu Petanjku zatim je uručio biskupov portret koji je izradila akademska slikarica Iris Mihatov Miočić.

BOGOSLOV ANDRIJA ŽIVKOVIĆ PRIMIO SLUŽBU AKOLITATA

– Krk, 18. lipnja 2020. –

U četvrtak 18. lipnja 2020., nakon Mise posvete ulja u Krčkoj katedrali, biskup Ivica Petanjak u biskupskoj je kapeli u Krku, podijelio našem bogoslovu, studentu 5. godine Teologije u Rijeci Andriji Živkoviću iz Nerezina službu akolitata. Svečanom događaju prisustvovali su svećenici Lošinskog dekanta: Tomislav Debelić, Robert Zubović, Silvio Španjić i Anton Budičić te biskupov tajnik Saša Ilijić.

MONS. IVICA PETANJAK PREDVODIO MISNO SLAVLJE DANA DRUŽBE PRESVETOG SRCA ISUSOVA U RIJECI

– Rijeka, 4. srpnja 2020. –

Sestre Družbe Presvetog Srca Isusova u subotu 4. srpnja svečanim misnim slavljem u kapeli Navještenja Gospodnjega u Kući matici na Donjoj Drenovi u Rijeci proslavile su Dan Družbe, spomen na dan utemeljenja.

Družbu je 6. srpnja 1899. godine osnovala Božja službenica Marija Krucifiksa Kozulić pod vodstvom franjevca kapucina fra Arkandela iz Camerina i jedina je riječka autohtona redovnička zajednica. Misu je predvodio krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak u zajedništvu s postulatorom kauze za proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića vlč. Sašom Ilijićem, župnikom župe BDM Karmelske na Donjoj Drenovi vlč. Kristijanom Malnarom i umirovljenim svećenikom mons. Gabrijelom Bratinom.

Danas nedostaje masovnog oduševljenja i odaziva Isusovu pozivu

Današnje evanđelje (Mt 9, 14-17) poručuje nam da djelovanje utemeljiteljica i utemeljitelja redovničkih zajednica proizlazi i nadahnuto je iz evanđelja. Oni su se povodili za Isusovim primjerom koji je donosio novost. Danas su svi opsjednuti novinama bez obzira donose li one bolje ili gore. Opsjednuti smo novošću, a Isus je u svome novost – svojom pojavom i riječima, no danas nedostaje masovno oduševljenje i odaziv Isusovom pozivu.

Krist nam nije ušao pod kožu jer ne govori ono što želimo čuti, rekao je krčki biskup. Usporedio je to s predizbornim kampanjama u kojima političari govore ono što birači žele čuti. Isus ne podilazi masama. On od nas traži da se vodimo Duhom Svetim, da kad postimo ne kritiziramo drugoga koji to ne čini. Post jest sredstvo posvećenja, ali može biti sredstvo oholosti i srdžbe ako si umislimo da smo bolji od drugih, kazao je propovjednik.

Objašnjavajući Kristove riječi »I ne ulijeva se novo vino u stare mješine«, mons. dr. Petanjak istaknuo je da samo novi čovjek može razumjeti novost Isusa Krista.

»Isus nije rezultat naših istraživanja, nego odraz Boga samoga, dar s neba. Bog je onaj koji nas nadilazi i iznenađuje i ako se potrudimo živjeti po evanđelju, uvjerit ćemo se da ćemo postati čudaci u ovome svijetu. Ne možemo ići dvostrukim putem. Shvaćati evanđelje, ali ga ne prihvaćati. Riječka Majka, fra Arkandeo iz Camerina i sluga Božji Antun Mahnić bili su ljudi koje su vodile iste ideje. Družba Presvetog Srca Isusova jest plod svetosti grupe ljudi koji su shvatili evanđelje doslovno, bez obzira na mišljenje drugih«, kazao je krčki biskup.

Potvrđeni rezultati analize DNK posmrtnih ostataka utemeljiteljice Družbe

Prije misnog slavlja sestre su putem Skypea primile poziv forenzičara prof. dr. sc. Dragana Primorca koji ih je izvijestio o konačnoj i sigurnoj identifikaciji, potvrdi rezultata analize DNK posmrtnih ostataka utemeljiteljice Družbe Božje službenice Marije Krucifikse Kozulić.

To je veliki Božji dar ne samo našoj Družbi, nego i Crkvi u našem hrvatskom narodu, ali i Riječkoj nadbiskupiji i gradu Rijeci, kazala je č. M. Dobroslava Mlakić. Zbog oštećenosti zemnih ostataka Riječke Majke, postupak identifikacije morao je biti pokrenut 2013. godine.

»Veliku zahvalnost dugujemo prof. dr. Primorcu i ostalim stručnjacima koji su sudjelovali u tom poslu. Također, zahvaljujemo i riječkom i splitskom stručnom timu«, rekla je č. M. Mlakić i izrazila zahvalnost i stručnjacima u SAD-u, prof. dr. sc. Mitchellu M. Holandeu u Penn Stateu i njegovom timu koji su zauzeto i savjesno okončali ovaj Postupak identifikacije posmrtnih ostataka Majke Utemeljiteljice, bez materijalne naknade.

Družba Presvetog Srca Isusova jedina je Riječka autohtona Družba koju je Božja službenica Marija Krucifiksa Kozulić, pod vodstvom franjevca kapucina fra Arkandela iz Camerina, osnovala 6. srpnja 1899. godine. Riječka Majka svoje poslanje kao laikinja započela je u Trstu, a u Rijeku se vratila 1889. i nastavila svoj rad. Prije osnutka Družbe, 1895. godine osniva Zavod Presvetog Srca Isusova za žensku mladež i dječji vrtić.

Postupak za proglašenje blaženom Riječke Majke

Senjsko-modruški biskup Antun Maurović 6. srpnja 1899. godine odobrio i potvrdio Pravilo i Konstitucije Družbe koje je napisala utemeljiteljica Družbe, Božja službenica Marija Krucifiksa Kozulić, pod vodstvom kapucina fra Arkandela iz Camerina. Time je crkveno-pravno utemeljena Družba sestara Presvetog Srca Isusova u Rijeci. U tijeku je završetak dijacezanškog dijela procesa za proglašenje blaženom Riječke Majke. Postupak je započeo 20. listopada 2013. godine u katedrali sv. Vida u Rijeci.

Helena Anušić
Izvor: ika.hkm.hr

**BISKUP PETANJAK I KRČKI BOGOSLOVI U POSJETU FRANJEVCIMA
PRIPRAVNICIMA ZA SVEČANE ZAVJETE****– Cres, 4. kolovoza 2020. –**

U utorak 4. kolovoza biskup Ivica Petanjak, u pratnji krčkih bogoslova i tajnika vlč. Saše Ilijića, voditelja ljetovanja krčkih bogoslova, posjetio je zajednicu franjevačkog samostana sv. Frane u Cresu. Tom prigodom biskup se susreo sa 25 franjevačkih bogoslova koji su od subote 1. kolovoza započeli četverotjedni program pripreme za svečane zavjete.

Većina sudionika dolazi iz raznih franjevačkih provincija s područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a ove godine pridružio im se jedan subrat iz Slovenije te dvojica braće iz Konga koji posljednje dvije godine borave u Splitu, gdje studiraju teologiju.

Nakon zajedničkoga objeda, proveli su vrijeme u zajedničkom druženju i razgovoru.

Susretu je uz članove creske zajednice, fra Vitomira Glavaša, gvardijana creskog, i fra Stjepana Brčine, koordinatora susreta, nazočio i fra Josip Blažević, provincijal franjevaca konventualaca.

LJETOVANJE KRČKI BOGOSLOVA**– Cres, 1. – 5. kolovoza 2020. –**

Po završetku svake akademske godine, mi krčki bogoslovi okupljamo se na nekom od naših otoka kako bi u ljetne dane bili zajedno. Moto ovogodišnjeg ljetovanja bio je »Budući pastiri na otoku koji žudi za Njegovim naukom«. Tako su trojica bogoslova Krčke biskupije: Andrija Živković, 6. godina, Zoran Maričević, 3. godina i Marko Mikić, 1. godina, zajedno s biskupom mons. Ivicom Petanjkom i voditeljem ovogodišnjeg ljetovanja vlč. Sašom Ilijćem, od subote 1. do srijede 5. kolovoza boravili u Cresu i posjećivali župe sjevernog dijela creskog dekanata.

Naš domaćin je bio vlč. Mario Kosić, župnik Cresa, i vlč. Anton Budinić, župni vikar, kojima se i ovim putem od srca zahvaljujemo na gostoprimstvu. Ovogodišnje ljetovanje započeli smo okupljanjem u Malom Lošinju. Povod je bio susret sa zagrebačkim nadbiskupom kardinalom Josipom Bozanićem koji nas je ugostio u kući zagrebačke nadbiskupije »Sveti Martin«. U ugodnom druženju, kardinal nas je ohrabrio na putu ka svećeništvu.

Prvo odredište našega ljetovanja bila je župa Valun. Zajedno sa župljanima prisustvovali smo misnom slavlju, zahvalili se na lijepoj dobrodošlici te potakli na molitvu za nova zvanja kao i za svećenike naše biskupije. Drugog dana, budući je bila nedjelja, nakon jutarnje molitve, okupili smo se na misnom slavlju u creskoj župnoj crkvi. Misu je predvodio biskup Ivica, a koncelebrali su svećenici koji žive u Cresu: don Dinko Deželić i mons. Giuseppe Vosilla. U popodnevnim smo satima posjetili creske benediktinke koje su nam radosna srca otvorile vrata svoga samostana. Nakon pjevanje večernje, ostali smo sa sestrama u razgovoru i ugodnom druženju. Našim sestrama zahvaljujemo što nas na našem putu prate svojim molitvama i također i njih preporučamo u molitve. Ovaj milošću ispunjen dan na kraju je začinj

orguljaškim koncertom u župnoj crkvi u Cresu, povodom blagdana zaštitnice župe Gospe Snježne.

Trećeg dana našeg boravka na otoku uputili smo se u župe Lubenice, Vranu i Orlec. Prilika je to bila da po prvi put posjetimo Vransko jezero koje napaja pitkom vodom otoke Cres i Lošinj, zatim jedinstvene Lubenice, a u večernjim satima župu Orlec, gdje nas je dočekaio župnik vlč. Denis Žuškin. Nakon misnog slavlja kojem je prisustvovao veliki broj župljana, zajednički smo izmolili večernju, a zatim nam je župnik progovorio o svom osobnom iskustvu u pastoralu – s kakvim se sve izazovima kao mladi svećenik susreće u svojim malim župama.

Nekima od nas ovo je bio prvi puta da smo posjetili ove krajeve naše biskupije i župe koje imaju bogatu povijest i koje su mnoge u prošlosti brojile puno više vjernika. Kako bi što bolje upoznali povijesne trenutke bivše osorske biskupije te otoka Cresa, pobrinuo se prof. Franjo Velčić. Posebno nas je dojmilo čuti o odnosima i okolnostima koje su bile na ovom području, a koje su i danas prisutne. Put nas je vodio dalje do samostana creskih franjevaca konventualaca. Tih je dana u samostanu boravilo 25 franjevačkih bogoslova koji se pripremaju na svečane zavjete. Uvečer smo se uputili u župu Beli gdje je naš domaćin bio vlč. Kristijan Perović. Nakon misnog slavlja, župljani Belog zajedno sa župnikom počastili su nas kolačima, pjesmom koja je prkosila kiši koja je padala i lijepom riječi.

Naše zaista bogato i zajedništvom ispunjeno ljetovanje zaključili smo u srijedu 5. kolovoza slavljem blagdana župe. Misno je slavlje predvodio don Robert Zubović, župnik Malog Lošinja.

I ovim se putem zahvaljujemo svim svećenicima i vjernicima župa koje smo posjetili što su nas srdačno primili na našem ljetovanju. Posjetili smo prostore na kojima ćemo jednoga dana, ako Bog da, biti poslani služiti, pa su nam stoga molitve za ustrajnost na putu žarko potrebne. I molitva za nova svećenička i redovnička zvanja u našoj biskupiji neophodna je kako bi otoci naši koji žude za Njegovim naukom uvijek imali svete i radosne navjestitelje Evanđelja.

Zoran Maričević

KRČKI BISKUP PREDVODIO MISNO SLAVLJE SVETKOVINE VELIKE GOSPE U KRČKOJ KATEDRALI

– Krk, 15. kolovoza 2020. –

Središnje misno slavlje svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije u krčkoj katedrali predvodio je krčki biskup mons. Ivica Petanjak. Koncelebrirala su šestorica krčkih svećenika. U homiliji o. Biskup je poručio:

»Marija zajedno sa svetima čini najbolji dio Crkve jer to su oni članovi Crkve koji su osmislili svoj život i ostvarili ga živeći po evanđelju i pokazujući kako je u svim vremenima i u svakom stanju moguće živjeti poput Krista.

Marijino uznesenje na nebo pokazuje kako svaki ljudski život na ovoj zemlji, pa i najsvetiji, ima svoj kraj, ali kako taj kraj nije završetak u ništavilu nego je novi početak u Bogu i u vječnosti.

Naglasak na Marijinom uznesenju dušom i tijelom, zapravo je inzistiranje na biblijskom shvaćanju čovjeka. Biblija, za razliku od grčke filozofije, naglašava jedinstvo čovjeka. Čovjek je tijelo i duša. Bez tijela i duše ne može se govoriti o čovjeku, jer je duh onaj koji pokreće i daje svu moguću energiju, a tijelo je ono preko kojeg se duh očituje prema svijetu. Pred Boga ide sav čovjek, cjelovit, nedjeljiv, onakav kakav je u stvarnosti.

Sve ono što je za života odsijevalo Kristovim životom i što je u sebi imalo i najmanji tračak dobrote, ljubavi, milosrđa... o uskrsnuću zadobiva svoju puninu i svoj konačni oblik. Vrijeme smrti i vrijeme prelaza je vrijeme dozrijevanja života i ubiranja plodova tog istog života. Sve što smo ovdje započeli, ondje će biti dovršeno. Što je ovdje bilo djelomično, ondje će biti potpuno. Što je ovdje bilo nesavršeno i ograničeno, ondje će biti savršeno. To je veliko ohrabrenje za svakog čovjeka i za svaku i najmanju gestu dobra koju smo učinili.

Ne možemo sjediti i promatrati svijet prekriženih ruku, nego moramo u tom svijetu praviti male pa makar nesigurne korake, poput djeteta kad pokušava hodati, a Gospodin će onda usmjeravati te korake u kojem pravcu trebaju ići i voditi ih prema novim koracima i dovršavati naše započeto.

Blažena Djevica Marija je poput tolikih drugih svetih činila male korake, u svom je životu često puta bila i zbunjena, puno se puta pitala kamo to sve vodi, kako će završiti, koji je smisao i cilj svega onoga što je s Isusom proživjela, ali je vjerovala da sve to ima smisao i da sve to vodi k ostvarenju Božjih ciljeva, makar su oni njoj u mnogim trenucima bili nedokučivi.

Radi toga je bila primorana sve te događaje pohranjivati u svom srcu, razmišljati o njima, tražiti poveznice, uzroke i posljedice, jer se kod Boga ništa ne događa slučajno i sve što se događa ima neki svoj unutrašnji razlog i vodi određenom cilju.

Tako Marijino uznesenje na nebo nije samo njezina proslava, ono je znak cijelom ljudskom rodu da ovaj život ima svoj početak i svoj kraj na zemlji i da po završetku ovog puta predstoji put u vječnost. Sve dobro što je za života učinjeno, u Bogu će biti proslavljeno i zasjat će novim sjajem. Bog nagrađuje svoje vjerne više nego oni to mogu zamisliti, zato jer su se oni trudili ovome svijetu otkriti neizmjereno bogatstvo života koje je u Bogu sakriveno, a po našem životu i djelovanju taj se božanski život otkriva svijetu i ugrađuje u ovaj svijet koji tako postaje Kraljevstvo nebesko na zemlji. Mi po našem kršćanskom životu ugrađujemo Kristovo evanđelje u ovaj svijet, a on nas nagrađuje tako što nas ugrađuje za svu vječnost u sebe i u nebesko blaženstvo.«

Irena Žužić

POGREB MONS. ANDRIJE DEPIKOLOZVANA**– Vrh, 26. kolovoza 2020. –**

U srijedu 26. kolovoza 2020. u Vrh, rodnoj župi pokojnika, održana je misa zadušnica i sprovodni obredi mons. Andrije Depikolozvana, svećenika Krčke biskupije, koji je preminuo u petak 21. kolovoza, u 86. godini života i 59 godini svećeništva. Svetu misu u župnoj crkvi u Vrh predvodio je krčki biskup mons. Ivica Petanjak, u koncelebraciji biskupa u miru mons. Valtera Župana i preko četrdeset svećenika i redovnika.

Mons. Petanjak održao je prigodnu propovijed u kojoj je poručio: »U jednoj tvrdnji stoji: „Čovjek živi više od milosrđa nego od zraka.“ To nikad nije tako očigledno kao u trenutku smrti. Čovjek ne bi mogao prijeći iz smrti u život, osim po čistom milosrđu Božjem. Gospodin Bog u svojoj providnosti odlučio na osobiti način povjeriti svećenicima da budu poslužitelji njegova milosrđa u svijetu. I što je neki svećenik, po Isusovu primjeru, u svome životu više gajio krepost sućutnosti prema ljudima, to je više ljudi približio i doveo k Isusu Kristu. I to će mu se, u času njegova prijelaza s ovog svijeta, stotruko vratiti, jer Isus je rekao: „Blago milosrdnima: oni će milosrđe zadobiti!“ (Mt 5,7).

Milanski kardinal Martini, malo prije svoje smrti, u jednom je intervjuu rekao kako je puno puta prekoravao Gospodina govoreći mu: »Zašto si nam ti koji si umro ostavio u baštinu da i mi moramo umrijeti? Mogao si ti umrijeti i potom reći: „Sad je dosta. Prijeđimo svi na Zlatnom mostu prema...“ Ali, kasnije je spoznao kako tako ne bi imao prilike učiniti potpuno predanje i prepuštanje u ruke Božje. U trenutku smrti nema drugog izlaza nego potpuno prepuštanje Ocu i vjera u Kristovo uskrsnuće. Želimo biti s Isusom i tu našu želju iskustveno doživljavamo sklopljenih očiju, poput slijepca, stavljajući se potpuno u njegove ruke. To je taj Zlatni most koji cijelog našeg života stoji pred nama, a ne privlači nas, sve do onog trenutka kad se iznenada nađemo pred njim i tad se krene, bez okretanja unatrag. Vjerujemo da se pop Andre kao svećenik pripremao za ovaj most i gradio ga zajedno s vjernicima župa u kojima je službovao.

Ovaj naš današnji oproštaj od njega naša je zahvala za njegovo svećeničko služenje i za njega kao osobu koju je ugradio u našu biskupiju. I interijer njegove rodne crkve na čast sv. Mihovilu, svjedok je ljubavi i služenja popa Andra ljudima, posebno župe Vrh u kojoj će njegovo tijelo čekati slavni dan uskrsnuća.

Kad god se opraštamo od naših pokojnika nastojimo iz njihova života izvući neku njihovu prepoznatljivu osobinu koja ih je činila drugačijima od ostalih i po kojima su se kao takvi ugradili u opću povijest svijeta i spasenja. Pokojni pop Andre u svojoj višemjesečnoj bolesti ostavio nam je prekrasan primjer strpljivosti. Dobivao se utisak kao da se bolest ne događa njemu nego nekom drugom, kao da je sve to normalno i naravno i kao što bi rekao mudri Propovjednik: Sve ima svoje vrijeme. Vrijeme hodanja i vrijeme ležanja, vrijeme zdravlja i vrijeme bolesti, vrijeme života i vrijeme smrti. Sve je to za ljude i nijedno vrijeme nije važnije ili dramatičnije od onog drugog. Sve treba sa zahvalnošću primiti iz ruke Božje.

Nije pokazivao nervozu i nezadovoljstvo, niti je vraćao pozornost na sebe. Ništa nije tražio i sa svime je bio zadovoljan, a bolestan prikovan za krevet. To je ono što smo mi vidjeli i čemu se divimo. Je li to sve plod Božje milosti i Božjeg milosrđa ili i njegovog truda i rada na samom sebi, ostaje znano njemu i Bogu.

I mi, svećenička biskupijska obitelj popa Andra osjećamo gubitak jer je danas naš brat prešao u vječnost, ali otvoreni milosrđu Božjem nastaviti ćemo poput popa Andra, svatko na svoj način, izgrađivati našu biskupiju da se jednom svi zajedno susretnemo u blaženom zagrljaju Milosrdnog Oca.«

Biskup Ivica izrazio je sućut pokojnikovim sestrama i bratu, cjelokupnoj obitelji i rodbini, te svim okupljenim prijateljima.

Na kraju sv. mise vrški župnik mons. Ivan Milovčić zahvalio je na pristiglim izrazima sućuti te izdvojio i pročitao sućut kardinala Josipa Bozanića. Sućut je izrekao i mons. Franjo Velčić, generalni vikar Krčke biskupije i prepozit Stolnog kaptola u Krku, kojem je pripadao i mons. Depikolozvane. U ime svećenika rodnom iz župe Vrh sućut je izrazio mons. Mladen Mrakovčić. Izrazima sućuti pridružio se i mons. Milovčić.

Usljedili su sprovedni obredi i pokop na vrškom groblju.

Irena Žužić

MONS. IVICA PETANJAK SUDJELOVAO NA JUBILARNOM 25. HODOČAŠĆU U ZRIN

– Zrin, 5. rujna 2020. –

Jubilarno 25. hodočašće u Zrin, kojim se obilježila 77. obljetnica stradanja stanovnika ovog povijesnog hrvatskog mjesta, održano je u subotu 5. rujna. Program obilježavanja započeo je molitvom i blagoslovom novopostavljenog križa u središtu mjesta, dar najstarijeg živućeg Zrinjana Andrije Feketića.

Slijedio je mimohod do spomen-crkve Našašća sv. Križa ispred kojeg je misno slavlje predvodio gospičko-senjski biskup Zdenko Križić u zajedništvu s krčkim biskupom Ivicom Petanjkom, domaćim biskupom Vladom Košićem, generalnim vikarom i ravnateljem Zaklade za obnovu crkve u Zrinu mons. Markom Cvitkušićem, biskupijskim ekonomom mons. Zdravkom Novakom, domaćim župnikom vlč. Stjepanom Filipcem i desetak svećenika.

Ova obljetnica okupila je hodočasnike pristigle iz cijele Hrvatske, a ponajviše prognane Zrinjane i njihove potomke. Slavlju su nazočili i izaslanik predsjednika Vlade RH sisačko-moslavački župan Ivo Žinić, saborski zastupnici Marijana Petir, Ivan Celjak i Krunoslav Katičić kao i gradonačelnici i načelnici s ovog područja.

Na početku sve okupljene, a posebno Zrinjane i potomke prognanih Zrinjana koji ovdje oplakuju svoje najmilije, pozdravio je biskup Košić. »Vi te događaje stradanja Zrina iz 1943. pamtite, ni zbog koje druge želje nego da ih se ne zaboravi. Vi se dolazite ovamo moliti za poginule jer su to vaši djedovi, stričevi, ujaci, vaše majke i bake, vaša braća i sestre. Oni koji su spalili Zrin, pobili trećinu njegovih stanovnika i preostale protjerali, oduzeli vam svu imovinu koju do dana današnjega ni jedna vlast nije smatrala svojom dužnošću da vam je vrati, oni koji su vam do prije 25 godina zabranjivali i posjetiti ovo mjesto, vaš zavičaj, oni ne žele da se mi ovdje okupljamo i da se sjećamo – jer sjećajući se stradanja naših katolika, Hrvata, Zrinjana sjećamo se i njihovih zlodjela, nehumanih postupaka i gaženja čovjeka. A njih bi trebalo uvijek predstavljati u najboljem svjetlu, kao osloboditelje, kao pokretače napretka...

tako su nas učili u školama dok smo mi bili djeca, ali tako nažalost i danas u slobodnoj Hrvatskoj djeca uče o tim zločincima, bez istine i bez pravde... Bojimo se da to nije dobra Hrvatska, da nisu naši stari ginuli za ovakvu državu u kojoj se ne smije reći istina i u kojoj se one koji traže pravdu ušutkava i proglašava nepodobnima«, rekao je biskup Košić.

U homiliji biskup Križić je ustvrdio kako mjesta stradanja ljudi, posebno civila, redovito kasnije postaju mjesta hodočašća. »Nevine žrtve, i nakon ubojstva, ostaju žive. Te žrtve žive u sjećanju i svijesti ljudi bez obzira što ubojice učine sve da se spomen na njih potpuno zatre. Kroz razdoblje od skoro 50 godina žrtve ovoga mjesta se nisu smjele niti spomenuti. Zločinci su sve preživjele žitelje i svjedoke zločina protjerali daleko od ovog mjesta, njihovu imovinu oduzeli, a njima zabranili svaku pomisao na povratak svojim ognjištima. Sve to je učinjeno s nadom da će čupanjem njihovih korijena i njihovim presađivanjem negdje daleko izbrisati svako sjećanje na zločin, na žrtve i na zavičaj. Ali to se ne može dogoditi. Krv žrtava stalno više prema nebu, od one prve u povijesti čovječanstva, Ablove, pa do svake sljedeće kroz cijelu povijest. Na neke žrtve ljudi možda i mogu zaboraviti, ali Bog ne. I Kajin je, ubivši svoga brata, pomislio da je sve savršeno izveo, svjedoka nema, svi tragovi su zameteni. Ali je ubrzo shvatio da to nije tako. Ima netko tko vidi sve. Bog mu veli: Slušaj! Krv brata tvoga iz zemlje k meni više.«

U nastavku biskup Križić je rekao da kada čovjek s nasiljem i prijevarom nešto stječe, tu nema blagoslova. »Može imati puno materijalnih dobara, ali ne radosti života. A što je život bez radosti? Biblija za korumpirane veli da su sva njihova materijalna dobra prokleta na zemlji (Job 24,18). Ovi ljudi Zrina su pobijeni i protjerani, njihova imovina im je oduzeta, ali tko se s tim što im je oteto obogatio i usrećio? Život se ne može graditi na tuđoj patnji. Braćo i sestre, puno je bolje biti žrtva nego biti zločinac. Puno je bolje trpjeti od nekoga, nego biti uzrok trpljenja drugome. Možda se nekome ova tvrdnja neće dopasti, ali to je Božja logika, i život potvrđuje da je istinita. I ljudska povijest slavi i štuje žrtve, a ne zločince. I mi danas ovdje se spominjemo žrtava, njih štujemo, njih Bogu preporučamo i za njih Bogu zahvaljujemo. No, ostaje i ono drugo pitanje koje smo postavili na početku: zašto Bog dopušta stradanje nedužnih? Što za žrtve znači ako su zločinci i kažnjeni? Njihov nasilno oduzet život se nije vratio! Koji je smisao njihove žrtve? Teško je dati odgovor koji bi posve zadovoljio našu ljudsku logiku. Odgovor se nalazi u vjeri. Isus je svojom žrtvom i svojim stradanjem dao odgovor na to pitanje«, poručio je propovjednik te dodao da ni jedna ljudska žrtva nije bez smisla, iako to nećemo nikada do kraja razumjeti.

Na kraju poručio je i kako žrtva nedužnih, ima veći smisao nego što si možemo zamisliti. »Žrtva nevinih ima neizmjernu snagu pred Bogom. Za Abela, prvu nedužnu žrtvu, Bog veli: 'Krv brata tvoga iz zemlje k meni više'. Abel je ubijen, on više ne može govoriti, ali njegova krv snažno više prema nebu, i Bog ne može ne odgovoriti na taj vapaj. Krv ovih žrtava u Zrinu vikala je i kroz 50 godina nametnute šutnje, bez obzira što se njihov glas gušio svim sredstvima. Nitko tu krv ne može ušutkati. Ona će uvijek vikati i optuživati zločin. I krv ovih mučenika, u to smo sigurni, je dala ne mali doprinos ostvarenju sna naše slobode, više nego što se može zamisliti. Njihova žrtva je bio silni vapaj Bogu da postavi stup od ognja i učini kraj jednoj ideologiji bezboštva, nepravde i zločina«, zaključio je biskup Križić.

Nakon popričesne molitve riječi zahvale u ime Zrinjana izrekao je biskup Petanjak. On je zahvalio biskupu Križiću na dolasku i izrečenim riječima, ali i domaćem biskupu Košiću na

svemu što je učinio i čini da se žrtve Zrina ne zaborave. »Onaj koji čini zlo sam je sebe osudio, ne treba mu veće osude od onoga što više nigdje mira nema i što ga njegovo zlo, kamo god ide, prati. Nigdje i nikada neće se moći od toga zla osloboditi. To je možda neka utjeha žrtvi, ali mi nismo ovdje da se naslađujemo nad nečijom mukom, već je to opomena svakom od nas da dobro pazi kako će živjeti, da ne postane žrtva svoga zločina, da ne postane žrtva svoga zla.«

Nakon mise održana je i komemoracija žrtvama Zrina te su položeni vijenci i upaljene svijeće kod središnjeg križa.

Preuzeto sa: <https://www.biskupija-sisak.hr>, ika.hkm.hr

BISKUP IVICA PETANJAK PREDVODIO SPROVODNE OBREDE I MISU ZADUŠNICU ZA S. MARIJU LEONIJU POBI

– Punat, 17. rujna 2020. –

Biskup Ivica Petanjak predvodio je sprovodne obrede i misu zadušnicu za s. Mariju Leoniju od sv. Male Terezije, krsnim imenom Ivku Pobi, časnu sestru družbe Karmelićanki Božanskog Srca Isusova, na mjesnom groblju i župnoj crkvi u Puntu, 17. rujna 2020. god.

Na sprovodu s. Leonije bile su prisutne i njezine susestre iz različitih samostana Karmelićanki BSI, a predvođene provincijalnom poglavaricom, s. M. Kristinom Pišković, koja se u ime svih sestara oprostila od s. Leonije i zahvalila joj za kvalitetan suživot i uzoran redovnički primjer. U svome govoru istaknula je kako je »s. M. Leonija bila radikalna i ozbiljna redovnica koja je osmislila i obogatila svoj život, radeći na nutarnjem ukrašavanju duše.« Ispraćaju su nazočili i rodbina s. Leonije te vjernici župe Punat.

Otac biskup Ivica je u svojoj homiliji na svetoj misi rekao kako je kršćanin pritjelovljen Kristovom otajstvu spasenja, kako je spašenik, međutim kako, unatoč tome što mu je spasenje nadohvat ruke, i dalje mora voditi borbu sa samim sobom. »U tom duhu se možemo pitati što bi bila redovnica ili redovnik, ako smo svi mi po krštenju već dionici spasenja koje nam je Krist zaslužio? Redovnici bi prema tome trebali biti radikalni kršćani. Oni koji vjeruju u ovo što smo rekli i koji svojim stilom života već ovdje na zemlji svjedoče da je sve njihovo bogatstvo u Isusu Kristu. Oblikom života pokazuju svijetu da se radi Isusa Krista isplati sve ostaviti, jer ti nitko na svijetu ne može dati više od njega.«

Pri kraju je istaknuo kako je s. M. Leonija ušla u samostan u godinama neposredno nakon 2. svjetskog rata, koje su bile nepovoljne za vjeru, a uz to je bilo posvuda prisutno i siromaštvo te zaključio: »ući u to vrijeme u jedan strogi katolički Red značilo je postati redovnica samo iz jake vjere i poradi Isusa Krista.« Uz Oca biskupa na svetoj misi je koncelebriralo još nekoliko svećenika, a misno slavlje pjevanjem su oplemenile i animirale časne sestre Karmelićanke BSI. S. M. Leonija od sv. Male Terezije rođena je 2. lipnja 1926. u Goli kod Koprivnice kao sedmo od osmero djece u kršćanskoj obitelji, u samostan Karmelićanki BSI ušla je 1952. godine, prve zavjete je položila 1956. godine, a svečane zavjete je položila 1961. godine. Preminula je na spomendan Blažene Djevice Marije Žalosne – 15. rujna 2020. godine, u 95. godini života i 65. godini redovništva. S. Leonija je bila vjerna, uzorna i dosljedna redovnica. Imala je katehetsku izobrazbu. Kroz svoj život obavljala je slijedeće službe: katehista, odgajateljica kandidatice,

ekonomska služba, u starijoj dobi rado se uključivala u kućne poslove i posjećivala bolesne osobe u njihovim obiteljima kako bi im donijela utjehu, pripremila ih za sakramente. Osobito ju je resila ljudska mudrost, staloženost i ljubav prema posvećenom zvanju. U zajednicama u kojima je živjela, bila je širiteljica radosti, duhovnih vrijednosti, ljudskih vrлина. Tiha i samozatjna redovnica, koja je trajno živjela u srcu Crkve, molitvom i žrtvom.

Josip Karabaić

OBILJEŽEN SRPANJSKI SPOMEN SLUGE BOŽJEGA

– Krk, 14. srpnja 2020. –

U utorak 14. srpnja obilježen je mjesečni spomen sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića. Naime, u Krčkoj se biskupiji svakoga 14. dana u mjesecu vjernici okupljaju na svetu misu i na poseban način mole za proglašenje blaženim i svetim svoga biskupa svetog života slugu Božjega Antuna Mahnića. Ovom prigodom misno slavlje u krčkoj katedrali predvodio je vlč. Vedran Kirinčić, krčki svećenik koji vrši službu župnog upravitelja župe The Most Precious Blood of Astoria i voditelja Hrvatske katoličke misije bl. Ivana Merza u biskupiji Brooklyn.

U svojoj iscrpnoj propovijedi na temelju Božje riječi tog dana osvjetlio je čovjekov put koji se u krizama života zatvara za Boga i bližnje te bježi od Boga, umjesto da uz njega prijanja.

Gospodin nas po proroku Izaiji poziva (usp. Iz 7, 1-9): pazi, smiri se, ne boj se, i nek' ti ne premire srce. Sve križeve koji ti se stave na tvoj put, slabosti, nerazumijevanja, odbačenosti i porazi, smiri se ne boj se, Gospodin je uvijek uz tebe i neće dopustiti da ti se ništa dogodi. I naš sluga Božji u svojem je životu podnio toliko teških trenutaka i imao puno križeva, nerazumijevanja, a u njemu vidimo kako je svoje srce smirivao u Gospodinu, te hrabro živio zato jer je znao da je Gospodinu povjerio svoj život, svoje biskupsko poslanje, poručio je propovjednik.

Osvrnuo se i na epidemiju prouzročenu virusom COVID – 19 koja je cijeli svijet razoružala i bacila u veliki nemir i muku. Podijelio je s prisutnim štovateljima sluge Božjega svoje iskustvo života u Americi u vrijeme kada je epidemija bila na vrhuncu. Poručio je:

I u ovoj nemiljoj situaciji u kojoj smo se svi našli, u kojoj se naše srce uznemirilo, u kojoj smo postali puni nemira i neizvjesnosti za budućnost, prepuni straha, Gospodin nam je itekako potvrdio ove iste riječi koje smo slušali po Izaiji proroku: Pazi, smiri se, ne boj se, i nek ti ne premire srce. Svijet je počeo moliti i utjecati se Gospodinu. A kao posljedica svega toga vidjeli smo kako su se obitelji okupljale na svakodnevnu molitvu. Bili su zajedno, što inače ne bi mogli jer bi ih razni poslovi života spriječili da duže vrijeme provode zajedno. U obitelji se živio Gospodinov obećani mir. Ništa ti se neće dogoditi, ne boj se. Želim ti podariti svoj mir.

Zaključio je: neka nam i sluga Božji koji se na poseban način u ovoj godini u kojoj obilježavamo 100. obljetnicu njegova rođenja za nebo, bude kompas i garancija da ako se okrenemo Bogu, u svome ćemo životu iskusiti njegov mir u svim situacijama koje se stave pred nas, ma koliko one teške i zahtjevne bile.

Na svetoj su misi uz vlč. Vedrana Kirinčića koncelebrirali svećenici: preč. Franjo Velčić, generalni vikar, preč. Anton Toljanić, župnik Drage Bašćanske i vlč. Saša Ilijić, postulator, koji je na koncu svete mise zahvalio vlč. Vedranu za upućenu riječ i predvođenje svete mise. Na koncu je vlč. Kirinčić predmolio molitvu na grobu sluge Božjega.

**MONS. MILAN STIPIĆ PREDVODIO MISNO SLAVLJE
OBILJEŽAVANJA 170. ROĐENDANA SLUGE BOŽJEGA**

– Krk, 14. rujna 2020. –

Na poziv Postulature, a u prigodi 170. rođendana sluge Božjega ovaj rujanski spomen obilježio se u nedjelju 13. rujna Božanskom liturgijom svetog Ivana Zlatoustog, koju je u krčkoj katedrali predvodio novoimenovani vladika Križevačke eparhije mons. Milan Stipić. Uz krčkog biskupa Ivicu Petanjka koncelebrirali su dvanaestorica svećenika Krčke biskupije, među kojima su bili i redovnici trećoredci glagoljaši iz Krka te đakon, monasi i bogoslovi Križevačke eparhije. Među hodočasnicima je bio i pjevački zbor križevačke katedrale koji je predvodio pjevanje te ostali hodočasnici iz Križevaca. U liturgiji je sudjelovao većibroj vjernika s otoka Krka i otoka Lošinja. Bila je to jedinstvena prilika, jer se u katedrali prvi puta slavio jedan od odreda časne istočne crkve, tj. obred grčke ili carigradske tradicije kojega su Slavenima u 9 st. prenijela sveta braća Ćiril i Metod, prevevši ga na staro-crkvenoslavenski jezik.

Riječi dobrodošlice izrekao je mons. Petanjak, biskup domaćin: »Novoimenovani vladiko, dolaziš danas ovdje kao predvodnik hodočašća svojih vjernika, ali i sam kao hodočasnik da slavimo Milosrdnog Oca koji je čudesan u svetima svojim. Okuplja nas pod svodom ove katedrale osoba sluge Božjega biskupa svetoga života Antuna Mahnića čije se 100. obljetnice rođenja za nebo spominjemo u ovoj godini. Ti si za svoje biskupsko geslo odabrao: »Živjet ću i kazivat ću djela Gospodnja«. Neka tebi dragi vladiko kao i svim vjernicima Križevačke eparhije, sluga Božji biskup Mahnić izmoli snagu da budeš uvijek zagledan u njegov sveti uzvišeni križ po kojemu svijetu dolazi spasenje.«

U propovijedi je novoimenovani vladika izrazio svoje zadovoljstvo što je mogao predslaviti svečanu liturgiju u Krčkoj biskupiji u predvečerje blagdana Uzvišenja sv. Križa a u godini obilježavanja 100. obljetnice rođenja za nebo sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića. Objasnio je nastanak blagdana Uzvišenja svetog Križa i približio Kristovu spasiteljsku moć koja se dogodila upravo putem križa: »Križ je bio simbol velike muke i ubijanja, strašno sredstvo na kojem su umirali i proživljavali najveće boli i sramoćenja. To mučilo, sredstvo ubijanja, preko Isusa Krista, postaje simbolom života. Paradok: jedan simbol smrti, postao simbol život. Križ se pretvorio u znak života. Zato se križevi nalazi u našim domovima, oko našega vrata, na ulasku i izlasku iz sela, na grobljima. Na njima ispisujemo imena naših pokojnika i vjerujemo da će i oni po križu Isusa Krista jednoga dana imati život vječni. Ovaj blagdan treba biti radost za svakog kršćanina našeg vremena zato jer je križ sredstvo našega uskrsnuća. Postoje razni križevi u našem životu: strah, nevolja poteškoća, bolest, neimaština, ljubavna i bračna nesreća, naši bližnji, ali i taj križ za kršćanina treba postati sredstvo pobjede života. Nositi križ, radost i znak pobjede. Uхватiti se u koštac sa svojim križem.«

Okupljenim štovateljima sluge Božjega poručio je: »Uzdignimo svaki svoj križ pred Bogom, ponosno i radosno i znajmo da se ne bojimo nego nosim svoju poteškoću, svoj križ kao simbol života i kao ulaznicu u nebesku slavu.«

Predstavivši svoju Križevačku eparhiju mons. Stipić govorio je o važnosti sluge Božjega za hrvatski narod: »Sluga Božji Antuna Mahnić bio je čovjek koji je gajio veliku ljubav prema

hrvatskoj tradiciji i staroslavenskom jeziku. A upravo je taj jezik i više od slova. On je i hrvatski identitet za koji se je biskup Antun toliko zalagao i kojega je čuvao. Ljubav sluge Božjega nije bila samo prema staroslavenskom jeziku već i prema duhovnosti, vjeri i kulturi našega naroda. I zbog toga smo sretni što smo danas kao hodočasnici mogli doći ovdje. Mi grkokatolici ljubomorno čuvamo staroslavensku baštinu. Kod nas je razlika što se u našoj liturgiji koristi rusificirana verzija staroslavenski jezik a sluga Božji bio je čuvar i njegovatelj kroatizirane odnosno hrvatske verzije staroslavenskog jezika. I jedna i druga znak su ne samo hrvatskog identiteta nego i pobožnosti našega naroda koja je sluzi Božjemu bila na prvome mjestu.«

Po završetku svečane liturgije novoimenovani vladika uputio se na grob gdje je predmolio molitvu za proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega. Vlč. Saša Ilijić, postulator u postupku, u znak zahvale poklonio je mons. Stipiću portret sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića, rad akademske slikarice Eve Vukine.

MONS. ANDRIJA DEPIKOLOZVANE

(1936. – 2020.)

U petak 21. kolovoza 2020. naglo je u sušačkoj bolnici preminuo naš svećenik mons. Andrija Depikolozvane, član Krčkog prvostolnog kaptola. Od 2006. godine živio je u Svećeničkom domu u Krku, uvijek spreman priskočiti u pomoć gdje god zatreba, sve dok nije ovoga proljeća prilikom jedne šetnje pao i slomio nogu i ruku. Od tada, kao zadivljujuće strpljiv pacijent, ne tražeći pomoć za sebe, više se brinuo da ne optereti druge.

Premda je imao naslov monsinjora, među onima koji su ga poznavali i voljeli bio je i ostao uvijek omiljeni pop Andre.

Rodio se u Kosićima, župa Vrh, 5. siječnja 1936. u obitelji Josipa i Mare rođ. Jurešić. Odrastao je kao najstariji sin uz brata Franju i sestre Jelu, Mariju i Anu. Srednju školu i studij teologije započeo je na Visokoj teološkoj školi u Pazinu i nastavio u Rijeci. Za svećenika ga je zareadio u Puntu krčki biskup Karmelo Zazinović 8. srpnja 1962. godine.

Prvu je službu upravitelja župe Linardići obavljao od 1962. do 1973, a od 1973. do 1979. bio je župnik u Nerezinama, Svetom Jakovu, Osoru i Puntićima. Kao župnik Osora zdušno je i uspješno surađivao s djelatnicima iz područja restauracije umjetničke baštine i u organiziranju festivala Osorske glazbene večeri.

Preuzimanjem biskupijskih dužnosti ekonoma i aktuara Biskupskog ordinarijata u Krku, od 1979. do 1989. obnašao je i razne druge pastoralne dužnosti: bio je član Dijecezanskoga upravnog vijeća; biskupijski povjerenik za Apostolat mora; od 1993. do 2006. i kancelar Biskupskog ordinarijata. Prema potrebama spremno je obavljao i službu župnika u Baški od 1989. do 1993.; upravitelj župe u Garici 1993. – 1995. i pastoralni suradnik u Puntu; zatim opet župnik u Linardićima od 1995. do 1996. i opet župnik u Poljicama od 1996. do 2002. Godine 2002. imenovan je župnim upraviteljem Vrbnika i vršiteljem dužnosti dekana Vrbničkog dekanata, a već sljedeće godine bio je razriješen tih službi.

Godine 1994. papa Ivan Pavao II. imenovao ga je kapelanom Njegove Svetosti s titulom monsinjora i iste je godine postao kanonikom Stolnog kaptola u Krku.

Misu zadušnicu i sprovodne obrede u Vrhu predvodio je u srijedu 26. kolovoza krčki biskup mons. Ivica Petanjak (v. ov. str. 147).

Franjo Velčić

Izdaje:

BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18, HR-51500 KRK
tel. 051/221-018 | fax. 051/221-483 | e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr
web: biskupijakrk.hr

Uređuje: Irena Žužić | Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, *generalni vikar*